

KESKKONNAAGENTUUR VIRIDIS OÜ
KESKKONNAKONSULTATSIOONID
REG. 11368855
REG: 14.04.2007

TELLIJA:

Lüganuse Vallavalitsus
Alutaguse Vallavalitsus

TÖÖ NR:

7-21.1/17/2021

TÖÖ NIMETUS:

**AIDU TAASTUVENERGIAPARGI
DETAILPLANEERINGU KESKKONNAMÕJU
STRATEEGILINE HINDAMINE**

**KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE
VÄLJATÖÖTAMISE KAVATSUS**

KESKKONNAEKSPERT: OLAVI HIIEMÄE

KESKKONNAAGENTUUR VIRIDIS OÜ
TALLINN 10117 TARTU MNT 14
TEL. +372 527 8 027

Nimetus	Aidu karjääri kavandatud taastuenergiapargi detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsus
Version	Esitamiseks avalikkusele
Töö nr	7-21.1/17/2021
Aeg	09.09.2022
Tellija	Lüganuse Vallavalitsus Alutaguse Vallavalitsus
Detailplaneeringu koostamisest huvitatud isik	SA Ida-Viru Investeeringute Agentuur Registrikood 90003841, Keskväljak 4, Jõhvi linn, 41541, Jõhvi vald, Ida-Viru maakond
DP koostamisest huvitatud isiku esindaja	Teet Kuusmik Tel: 511 4 685 E-post: info@ivia.ee
KSH programmi koostaja	Keskkonnaagentuur Viridis OÜ Reg. Nr 11368855 Aadress: Tartu mnt 14, 10117 Tallinn Telefon: 527 8 027 E-post: olavi.hiimae@gmail.com
KSH juhtekspert	Olavi Hiimäe, MSc keskkonnakorraldus KSH juhteksperti litsents nr KMH0161
Eksperdid	Toodud järgnevalt aruandes
Kasutustingimused	© Käesolev KSH väljatöötamise kavatsus on koostatud ja esitatud kasutamiseks tervikuna. Dokumendis ja selle lisades esitatud kaardid, joonised, arvutused on autoriõiguse objekt ning selle kasutamisel tuleb järgida autoriõiguse seaduses sätestatud korda. KSH VTK omandamine, trükkimine ja/või levitamine ärilistel eesmärkidel on ilma Keskkonnaagentuur Viridis OÜ kirjaliku nõusolekuta keelatud. KSH VTK-s toodud info kasutamine õppe- ja mitteärilistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale. Andmete kasutamisel tuleb viidata nende loojale.

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. KESKKONNAMÕJUDE STRATEEGILISE HINDAMISE EESMÄRK	5
2. TEAVE KESKKONNAMÕJU HINDAMISE SISU KOHTA	7
3. PLANEERINGUGA KAVANDATUD TEGEVUSED	8
4. KAVANDATAVAL ALAL KEHTIVAD PIIRANGUD.....	12
5. HINDAMISMETOODIKA.....	21
5.1. Mõjud looduskeskkonnale.....	22
6. TEGEVUSEGA EELDATAVALT KAASNEV KESKKONNAMÕJU.....	30
6.1. Kavandatava tegevuse iseloomustus.....	30
6.2. Kavandatava tegevuse asukoht.....	31
6.3. Võimaliku mõju iseloomustus.....	31
6.3.1. Mõjud looduskeskkonnale.....	31
6.3.2. Mõjud sotsiaal-majanduslikule keskkonnale.....	36
7. KESKKONNAMÕJU HINDAMISE PROTSESSI OSAPOOLED.....	40
8. KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE TEGEVUSKAVA.....	42

LISAD

LISA 1 Aidu taastuenergiapargi KSH algatamine

LISA 2 Aidu taastuenergiapargi DP KSH VTK-le asjaomaste asutuste poolt esitatud parandusettepanekud ja seisukohad

SISSEJUHATUS

Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu keskkonnamõjude strateegilise hindamise koostamise vajadus tuleneb Arendaja, SA Ida-Viru Investeeringute Agentuur soovist rajada osaliselt ammendunud avamaa Aidu põlevkivikarjääri ning selle korrastamiskava alusel taashaljastatud aladele päikesepaneelidest ja/või mikrotuulikutest koosnev taastuenergiatootmispark.

SA Ida-Viru Investeeringute Agentuur (endise ärinimega SA Ida-Virumaa Tööstusalade Arendus (ajaperioodil 24.05.2010 - 09.02.2022)) on esitanud Lüganuse Vallavalitsusele ja Alutaguse Vallavalitsusele taotlused detailplaneeringu koostamise algatamiseks endisele Aidu põlevkivikarjääri territooriumile päikesepaneelidest ja mikrotuulikutest koosneva taastuenergiatootmispargi rajamiseks. Planeeringulahenduse realiseerumisel moodustuks Aidu karjääri lõunaosas sisuliselt kaks eraldiseisvat energiaparki, millest kaks lahustükki (k.ü.t. 43801:001:0123 ja 43801:001:0165) asuksid Lüganuse ning üks (k.ü.t. 49801:001:2000) Alutaguse valla territooriumil.

Vastavalt esitatud taotlustele algatati Alutaguse Vallavolikogu 29.01.2021 otsusega nr 303 „Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu ja selle keskkonnamõjude strateegilise hindamise algatamine“ ja Lüganuse Vallavolikogu 28.01.2021 otsusega nr 298 „Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu koostamise algatamine ning lähteseisukohtade kinnitamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine”.

1. KESKKONNAMÕJUDE STRATEEGILISE HINDAMISE EESMÄRK

Aidu taastuenergiapargi keskkonnamõju detailplaneeringu (edaspidi: DP) strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsus (edaspidi: KSH VTK) on koostatud vastavalt Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi: KeHJS) ja Planeerimiseaduses (edaspidi: PlanS) esitatud nõuetele, eesmärgiga luua õiguslik alus kavandatava taastuenergiapargi DP KSH protsessi läbiviimiseks ja KSH aruande koostamiseks.

Keskkonnamõju strateegiline hindamine (edaspidi: KSH) on arendustegevust suunava otsustusprotsessi üks osa. KSH eesmärk on keskkonnakaalutlustega arvestamine strateegiliste dokumentide koostamisel ja kehtestamisel. Keskkonnakaalutlustega arvestamine peab algama juba valdkonna peamiste arengusuundade kavandamisel. KSH läbiviimine on vajalik strateegiliste arengudokumentide ja planeeringute puhul.

Vastavalt KeHJS-le on:

Keskkonnamõju - kavandatava tegevusega eeldatavalt kaasnev vahetu või kaudne mõju keskkonnale, inimese tervisele ja heaolule, kultuuripärandile või varale.

Keskkonnamõju peetakse oluliseks, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärk on selgitada, kirjeldada ja hinnata SA Ida-Viru Investeeringute Agentuur poolt kavandatud Aidu karjääri energiapargi rajamisega kaasnevatest muutustest tingitud eeldatavat otsest ja kaudset mõju planeeringupiirkonna lähiala keskkonnale, analüüsida kavandatud tegevusega eeldatavalt kaasnevate negatiivsete mõjude vältimise või leevendamise võimalusi ja teha ettepanek sobivaima lahendusvariandi valikuks.

Lähtuvalt kavandatud tööde mahust ja iseloomust, võib eeldada, et kavandatud tegevuste realiseerumisel võivad kaasneda olulised keskkonnamõjud või pöördumatud mõjud nii sotsiaal-majanduslikule kui ka loodus-ökoloogilisele keskkonnale.

Arvestades kavandatava tegevusega kaasnevaid eeldatavaid mõjusid ning lähtudes planeeringu ja KSH algatamiseks esitatud ametkondade ning avalikkuse poolt esitatud nõuetest/ettepanekutest viiakse läbi avalik KSH protsess, mille lõpptulemusena koostatakse KSH aruanne, millega selgitatakse:

Kavandatud planeeringu elluviimisega seotud keskkonnaprobleemid? Millised on võimalikud mõjud, tagajärjed ning mõjude ulatus ümbritsevale keskkonnale seoses kavandatud tegevuste alustamisega?

Kavandatavate tegevuste eeldatavad keskkonnamõjud Aidu taastuenergiapargi lähiümbruskonna ökoloogilisele ja sotsiaalsele seisundile.

Kas ja millisel maa-alal ohustavad kavandatavad tegevused piirkonna looduslikult säilitamist väärivate koosluste säästmist ning jätkusuutlikust?

Kavandatava tegevusega kaasneva keskkonnamõju hindamisel arvestatakse:

- Seadustest, arengukavadest ning eelnevalt koostatud või koostamisel olevatest planeeringutest tulenevate tegevuspiirangutega;
- Kooskõlastatud ametkondade ettepanekutega;
- Eelkõige järgitakse loodust säästvat põhimõtet ning püütakse otsida võimalusi keskkonnale pöördumatute ja kahjulike tagajärgede minimeerimiseks;
- Soovitustes lähtutakse põhimõttest leida loodus- ja sotsiaal-majanduslikust seisukohast planeeringule parim võimalik lahendus;
- Piirkonna hilisemal majandamisel arvestatakse seadustest tulenevate ning loodussäästvatest põhimõtetest lähtuvate piirangutega.

Aidu taastuvenergiapargi DP puhul olulise negatiivse keskkonnamõju prognoosimisel lähtub keskkonnamõju strateegilise hindamise koostaja järgmistest kriteeriumitest:

1. tegevuse ala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimustest;
2. tegevuse iseloomust k.a. selle tehnoloogiline tase, loodusvarade kasutamine, jäätme- ja energiamahukus ning lähipiirkonna teised tegevused;
3. tegevusega kaasnevatest tagajärgedest, nagu vee, pinnase või õhu saastatus, jäätmete, müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn, mõjud kliimale ning visuaalne häiring;
4. tegevusega kaasnevate avariiolekordade esinemise võimalikkusest;
5. kavandatava tegevuse eeldatavast mõjust Natura 2000 võrgustiku alale või mõnele muule kaitstavale loodusobjektile;
6. eespool nimetatud teguritega kaasneva mõju suurusest, ruumilisest ulatusest, kestusest, sagedusest ja pöörduvusest, toimest, kumulatiivsest ja piiriülesest mõjust ning mõju ilmnemise tõenäosusest.

Kavandatud tegevuste elluviimisega eeldatavalt ei kaasne piiriülest keskkonnamõju. Eeldatavalt on valdav enamus mõjudest lokaalse iseloomuga.

KSH VTK on koostatud vastavalt Eesti ja Euroopa Liidu asjakohastele õigusaktidele ja juhistele ning on vastavuses KeHJS seadusele (01.01.2021 RT I, 10.07.2020, 46). KSH VTK koostamisel on lähtutud Keskkonnaministeeriumi poolt aktsepteeritud juhendmaterjalist Pöder, T. „Keskkonnamõju hindamise käsiraamat (uuendatud 2018)“ ja [Peterson, K., Kutsar, R., Metspalu, P., Vahtrus, S. ja Kalle, H. 2017. „Keskkonnamõju strateegilise hindamise käsiraamat“](#) juhistest.

KSH väljatöötamise kavatsus on aluseks KSH aruande koostamisele. PlanS § 80 on DP keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsus dokument, mille koostab DP koostamise korraldaja. KSH aruanne on DP lahutamatu lisa. KSH aruande koostamisel võetakse muuhulgas arvesse KeHJS § 40 toodud nõudeid KSH aruandele. Vastavalt PlanS tuleb menetlus läbi viia PlanS kohaselt ning PlanS § 2 lõike 3 ja KeHJS-e § 33 lg 2¹ kohaselt tuleb planeeringu koostamise käigus läbiviidavale KSH-le kohaldada PlanS tulenevaid menetlusnõudeid. Nõuded keskkonnamõju hindamise aruande sisule ja muudele tingimustele tulenevad keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest.

2. TEAVE KESKKONNAMÕJU HINDAMISE SISU KOHTA

1. Sissejuhatus
2. Kavandatava tegevuse algatamise eesmärk
3. Kavandatava tegevuse õiguslikud alused
4. Kavandatava tegevuse suhe teiste planeeringutega - ülevaade planeeringuala naabruses planeeritavatest arendustest
5. Mõjutatava keskkonna kirjeldus. Olemasolev olukord
6. KSH põhimõtted. Metoodika, tegevuskava ja KSH protsess

Alternatiivide kirjeldus - Alternatiivide esitamise eesmärk on leida huvitatud isikutega koostöös parim võimalik planeeringulahendus. Alternatiivide eesmärgiks on selgitada planeeringualale rajatavate rajatiste võimalik maht ja tehnoloogiline lahendus ning kohalikele keskkonnatingimustele ja keskkonnasäästlike meetmetega arvestav kõige sobilikum planeeringulahendus. Alternatiivide hindamisel esitatakse KSH-s analüüs täpsema maakasutuse, ehitiste asukohtade ning parima lahenduse valikuks.

0-ALTERNATIIV – Ptk 2 kirjeldatud kavandatavad tegevused ei realiseeru. 0-alternatiiviga kaasnevat keskkonnamõju hinnatakse kavandatava tegevusega samade kriteeriumide alusel;

ALTERNATIIV 1 – detailsem algatatud DP eskiislahenduse kirjeldus on esitatud ptk 3. Planeeritavas taastuenergiapargis kavandatakse asukohad 692-le horisontaalsele mikroelektrituulikule ja/või päikesepaneelidele;

ALTERNATIIV 2 - Planeeritavas taastuenergiapargis kavandatakse asukohad vaid päikesepaneelidele;

ALTERNATIIV 3 - Planeeritavas taastuenergiapargis kavandatakse asukohad vaid mikrotuulikutele.

Töö teostamise käigus võivad lisanduda täiendavad alternatiivid (nt. erinevate ametkondade või avalikkuse soovitusel).

7. Kavandatud tegevuste arendamisega eeldatavalt kaasnevad keskkonnamõjud planeeringualal ja selle lähipiirkonnas.
8. Hindamistulemuste analüüs
9. Alternatiivide võrdlus ning parima võimaliku alternatiivi valiku põhjendus
10. Leevendavad meetmed – võimalike avalduvate negatiivsete keskkonnamõjude vältimise või minimeerimise meetmete analüüs
11. Järeldused ja soovitused. Soovitused planeeringu täiendamiseks
12. Seire vajadus
13. Ülevaade KSH protsessist, avalikkuse kaasamise ja konsultatsioonide tulemustest

3. PLANEERINGUGA KAVANDATUD TEGEVUSED

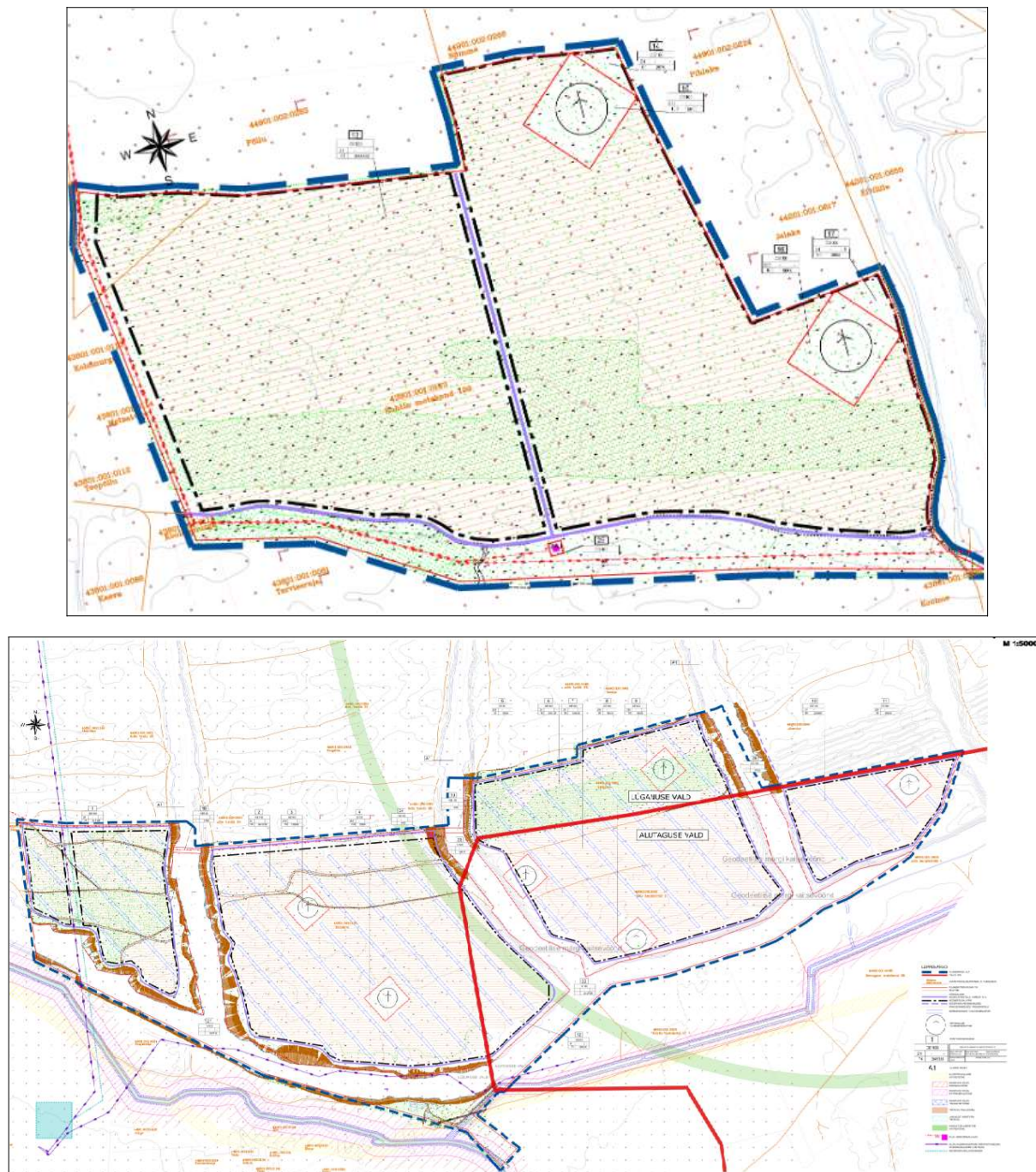
Planeeringu algatamisega on tehtud ettepanek algatada Lüganuse vallas (Aidu-Nõmme ja Aidu külas) ja Alutaguse vallas (Võrnu külas) endises ammendunud varudega avatud põlevkivikarjääris asuvale planeeringualale Aidu taastuenergiapargi (tuule- ja päikeseenergia) rajamiseks. Detailplaneeringuga moodustatakse krundid ja määratakse asukohad horisontaalsetele mikroelektrituulikule ja/või päikesepaneelidele. Aidu taastuenergiapargist kujuneks terviklik elektritootmise objekt, mis lisaks tuulikutele ja/või päikesepaneelidele koosneb teedest, alajaama(de)st, elektrikaabelliinide koridoridest jne. Planeeritavas taastuenergiapargis kavandatakse asukohad 692-le horisontaalsele mikroelektrituulikule ja/või päikesepaneelidele, mille tulemusena muudetakse enam kui 100 ha suuruse metsaala sihtotstarvet ja mistõttu on kavandatava tegevuse puhul tegemist olulise ruumilise mõjuga objektiga.

DP koostamise käigus lahendatakse kinnistute optimaalne kasutus taastuenergiarajatiste püstitamiseks sobivate aladena ja mittesobivate aladena, mille alusel viiakse läbi kinnistute jagamine ja sihtotstarvete määramine. Planeeringuga nähakse ette võimalikud täisehitamismahud ja maksimaalsed taastuenergiarajatiste kõrgused. Samuti kommunikatsioonide rajamise koridorid (sh tuulikute ja päikesepaneelide teenindusmaa, elektrikaabelliinide, teede ja teenindavate ehitiste asukohad) märgitud kinnistutel ja vajadusel lähialal.

Joonis 1 Kavandatava Aidu taastuenergiapargi võimalikud asukohad

Esialgse planeeringu eskiislahenduse kohaselt on enamusele planeeringualale kavandatud seada sihtotstarve tootmismaa, kus asuvad loode-kagu suunaliste ridadega tuule- ja/või idalääne suunaliste ridadega päikeseenergiapargi alad.

Joonis 2 Kavandatava energiapargi eskiislahendused (21.12.2021 Skepast & Puhkim OÜ). Kavandatav energiapark on planeeritud rajada kolmele maaüksusele, kus Lüganuse valla haldusüksuse territooriumile jäävad kinnistud Kohtla metskond 199 (k.ü.t. 43801:001:0123) ja Kivijärve (k.ü.t. 43801:001:0165) ning Alutaguse valla territooriumile kinnistu Aidu karjääriväli 2 (k.ü.t. 49801:001:2000).

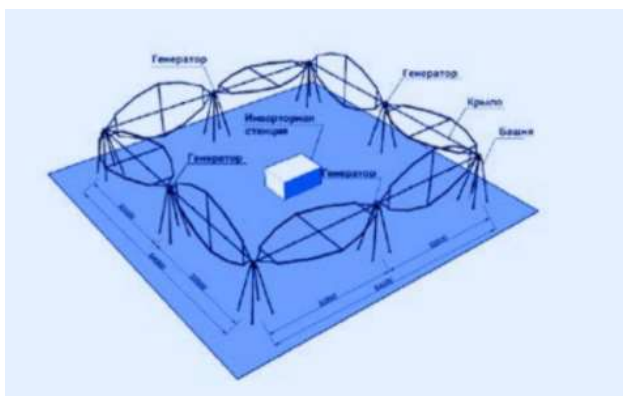
Planeeritavale alale on kavandatud elektrialajaam(ad), elektrituulikud ja päikesepaneelid ning nende ühendusteede ja liinide võimalikud asukohad. Tuulikute ja/või päikesepaneelide arv, täpne asukoht ja tehnilised näitajad selguvad DP protsessi jooksul. Esmase eskiislahenduse korral, soovitakse:

Eeldusel, et kogu ala kaetakse päikesepaneelidega:

- pargi võimsus kokku - 150 MW
- paneelide arv - 300 000
- paneelide mõõdud 1 x 2 m
- paneelide kõrgus konstruktsioonil 3-4 m
- paigaldamine - aluskonstruktsioonid ankurdatakse pinnasesse
- ridade pikkused vastavalt ehitusõiguse laiusele kuni 1 km, Ridade vahele jäetakse iga 30 m tagant ilmastiku paisumisvahe
- ridade vahed - ühe rea algusest teise rea alguseni 10 m
- paneelid on statsionaarsed, ehk ei ole pöörduvad päikese suunas.

Mikrotuulikud paigaldatakse ridadesse – täpne tuulikute asend, tuulikute omavaheline kaugus ja asukohtade formatsioon selgitatakse planeeringu koostamise käigus.

- 2021 aasta augustis alustati DP aladel tuule tingimuste mõõtmisega ja kavandatud uuringud kestavad ca 1 aasta.
- DP koostamise käigus selgitatakse võimalus paigaldada mikrotuulikud vaheldumisi päikesepaneelidega või paigaldada neid sobivad suhtes (50/50% või 10/90% või 30/70% jne - sõltub tuulemõõtmise tulemustest).
- KSH VTK koostamise ajal on kavandatud paigaldada rajatavasse energiaparki mikrotuulikuid WTW-01.001, millede tehnilised näitajad on:
 - Masti kõrgus 12-15 m
 - Labade diameeter 12 m
 - Väljundvõimsus 55 kWh
 - Optimaalne vajalik tuule kiirus 5-20 m/s
 - Minimaalne vajalik tuule kiirus 3,5 m/s
 - Maksimaalne võimalik turbiin töökiirus on tuule kiirusel 30 m/s
 - Tuulegeneraatori täismass 700 kg

Joonis 3 Taastuvenergiaparki kavandatud mikrotuulikud WTW-01.001

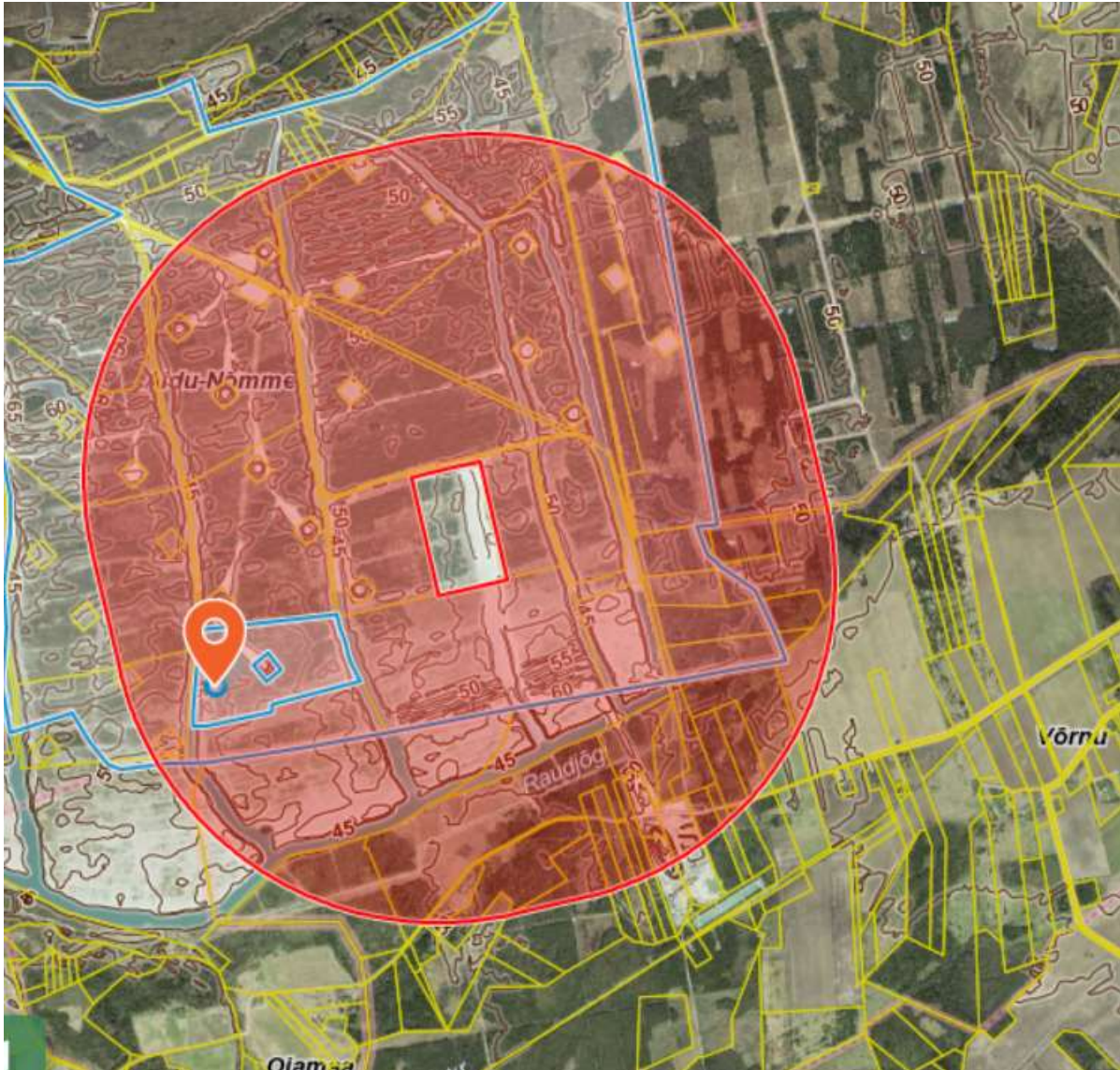
DP ja KSH protsessi jooksul selgitatakse veel võimalused kavandatava energiapargi ühendamiseks üldisesse energiavõrku. KSH VTK koostamise ajal kaalutakse järgmisi variante:

- liitumine Püssi 330 kV PAJ-ga
- juhul kui saavutatakse kokkulepe Aidu tuulepargi rajajaga, siis liitumine Aidu tuulepargi alajaama
- kui saavutatakse kokkulepe, siis on kaalutakse võimalust ühendada energiapark VKG Ojamaa kaevanduse varustamiseks rajatud alajaamaga.

4. KAVANDATAVAL ALAL KEHTIVAD PIIRANGUD

Kitsendused ja piiranguvööndid, veekaitsevöönd ja ehituskeeluvöönd

Maa-ameti GIS kitsenduste kaardirakenduse kohaselt paikneb Aidu-Nõmme külas 200 m pikkune otsa- ja külgnõlvadega ala, mida kasutatakse välilasketiiruna - Aidu lasketiir (k.ü.t. 44901:002:0409), mis on registreeritud riigikaitsemaana 95% ja millele on määratud 2 km diameetriga ohutustsoon. Riigikaitsealise objekti ohutustsoon ulatub kinnistuteni Kivijärve (43801:001:0165) ning Aidu karjääriväli 2 (49801:001:2000).

Joonis 4 Piirangud ja kitsendused kavandatava tuule- ja/või päikesepargi piirkonnas, Allikas: Maa-ameti GIS rakendus, Kitsenduste kaart (punane viirutus – riigikaitsealise ehitise (Kaitseministeeriumi valdusesse kuuluv Aidu lasketiir), millele on kehtestatud piirangu- ja ohutusvöönd 2000 m.

Maa-ameti GIS kitsenduste kaardirakenduse kohaselt on Aidu karjääri lõunapoolsele osale seatud veel Maapõuaseadus § 5,14,15 kohased Aidu kaevevälja geoloogilised piirangud. Kuna kaevandamistegevused on Aidu karjääris lõpetatud, siis võib eeldada, et nimetatud piirang ei sea olulisi piiranguid kavandatud energiapargi rajamisele. Piirangu kehtivuse ning selle ulatuse kohta tuleb täpsustada ja küsida seisukoht Keskkonnaministeeriumilt.

Maa-ameti GIS looduskaitse ja Natura kaardirakenduse ning Eesti looduse infosüsteemi looduskaitseregistri EELIS kohaselt antud kinnistutel loodukaitselised piirangud puuduvad.

Seadustest tingitud piirangud

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 6 kohaselt on KSH kohustuslik, kui kavandatakse:

(1) 31¹) üle 100 hektari suuruse pindalaga metsamaa raadamist;

Kavandatav energiapark on planeeritud rajada kolmele maaüksusele, kus Lüganuse valla haldusüksuse territooriumile jäävatel kinnistutel (Kohtla metskond 199 (k.ü.t. 43801:001:0123) on metsamaad 67.62 ha ja Kivijärve (k.ü.t. 43801:001:0165), metsamaa 158.6 ha) on planeeringuga mõjutatavat metsamaad kokku 226,22 ha ning Alutaguse valla territooriumile jääval Aidu karjääriväli 2 (k.ü.t. 49801:001:2000) kinnistul on metsamaad 91,48ha. Kogu planeeringuala hõlmaks metsamaa raadamist kokku 317,7 ha suurusel maa-alal.

34) sellist tegevust, mille keskkonnamõju hindamise kohustus on määratud tegevuse aluseks oleva strateegilise planeerimisdokumendiga.

(2) Kui kavandatav tegevus ei kuulu käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatute hulka, peab otsustaja andma eelhinnangu selle kohta, kas järgmiste valdkondade tegevusel on oluline keskkonnamõju:

3) *energeetika*;

Vastavalt KeHJS §6 lg2 p3 (energeetika) ja Keskkonnaministri määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb kaaluda keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkust, täpsustatud loetelu” (<https://www.riigiteataja.ee/akt/935561>) §2 p2 alusel on rohkem kui viie tuulikuga tuuleelektrijaama, mille koguvõimsus on üle 7,5 megavati, rajamine maismaale olulise keskkonnamõjuga tegevus.

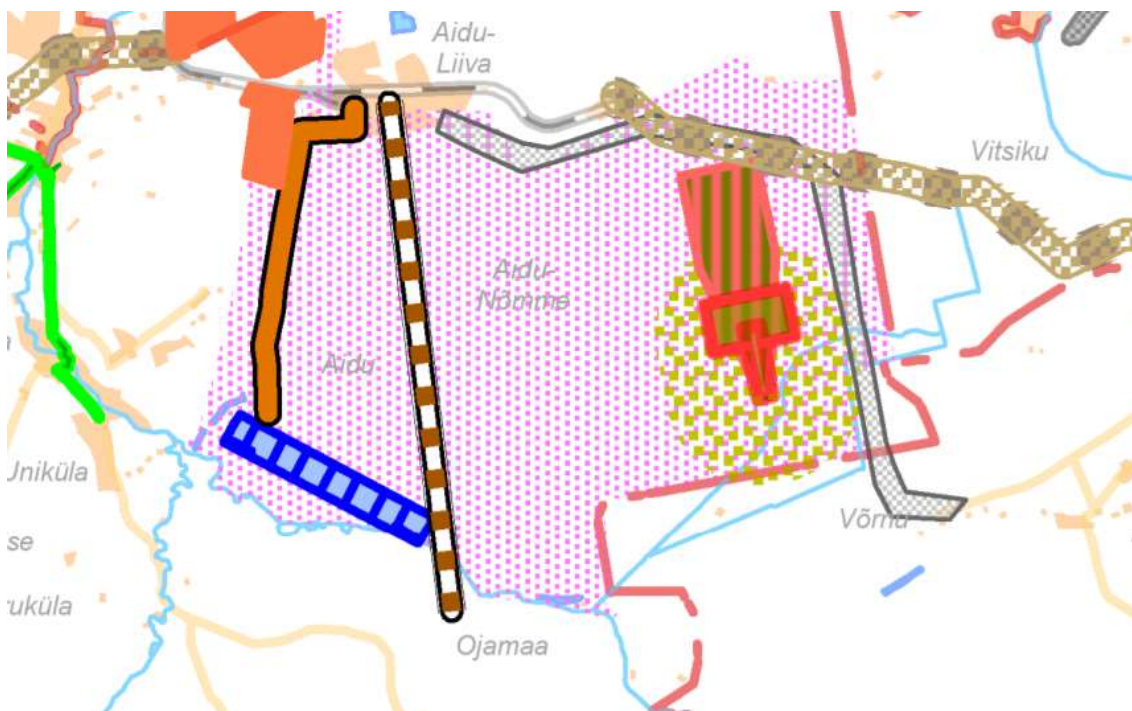
10) infrastruktuuri ehitamine või kasutamine;

Vastavalt Keskkonnaministri määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb kaaluda keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkust, täpsustatud loetelu” (<https://www.riigiteataja.ee/akt/935561>) §13 p8 alusel tuleb kaaluda keskkonnamõjude hindamise koostamise algatamist kui planeeritakse tee ehitamist või remonti.

Keskkonnaministri määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb kaaluda keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkust, täpsustatud loetelu” (<https://www.riigiteataja.ee/akt/935561>) §9 järgi tuleb kaaluda keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkust põllu- ja metsamajanduse ning kalanduse valdkonda kuuluvate järgmiste tegevuste korral, kui kavandatakse maatulundusmaa sihtotstarbe muutmist, kui maa pindala on suurem kui 100 hektarit.

Varasemalt on RMK olnud sarnaste ettepanekute korral seisukohal, et üldjuhul ei lubata juba metsastatud aladel päikeseparkide rajamist. Arvestades aga, et tegemist on endise avamaakaevandamise alaga, mitte taasmetsastatud metsaalaga, kus kasvupinnas on suhteliselt õhuke ja väheviljakas ning sellest tingitud on ka sinna peale istutatud mets võrdlemisi kidura kasvuga, siis on eksperthinnangu koostaja arvamusel, et metsamaa seisukohast on energiapargiks sobilikumad alad Kivijärve (k.ü.t. 43801:001:0165) ning Alutaguse valla territooriumile jääv Aidu karjääriväli 2 (k.ü.t. 49801:001:2000) kinnistud. Kohtla metskond 199 (k.ü.t. 43801:001:0123) kinnistust on kujunemas taime- ja maastikuökoloogilises mõistes väärtuslikum metsaala.

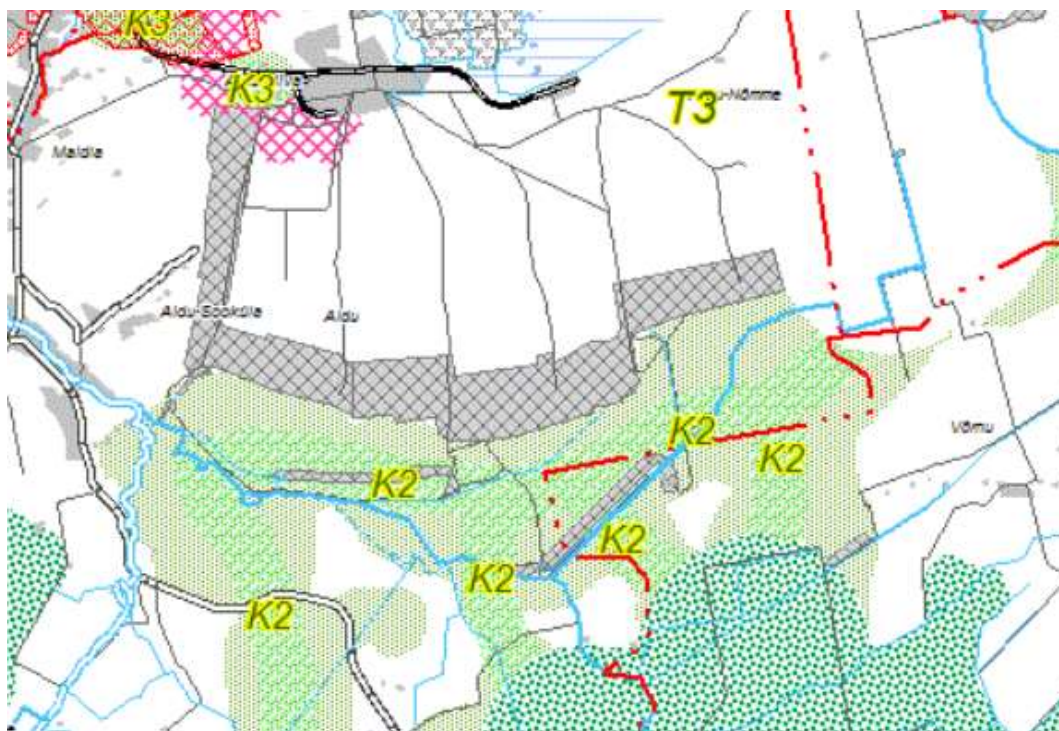
Vastavus Ida-Viru maavanema poolt korraldusega nr 1-1/2016/278 28.12.2016 kehtestatud „Ida-Viru maakonnaplaneering 2030+” strateegilise dokumendile

Joonis 5 Väljavõte Ida-Viru maakonnaplaneeringu 2030+ Lisa 4 teemaplaneering "Ida-Virumaa tehniline infrastruktuur" planeeritud objektide jooniselt, kus on terve Aidu karjääriala märgitud potentsiaalseks tuulepargialaks (roosa täpitus).

Väljavõte Ida-Virumaa asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused, mis on vastu võetud 2003 a. Vastavalt rohevõrgustiku kaardile asuksid kinnistud Kivijärve ja Aidu

Karjääriväli 2 terves ulatuses piirkondliku tähtsusega rohekoridoris (K2). Tegemist on aegunud kaartiga, sest just selles piirkonnas lõpetati kaevandamine 2012 a ja taasmetsastati 2015 a. Sellest tulenevalt ei saa Ida-Virumaa asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused esitatud rohevõrgustiku kaarti pidada sisuliselt adekvaatseks infoallikaks. Pigem peaks halli ristviirutusega piirkond – tehnogeensed taimkatteta alad – ulatuma kuni Ojamaa jõeni.

hall ristviirutus – tehnogeensed taimkatteta alad
 T3 - kohaliku tähtsusega roheline võrgustiku tuumala
 K2 – piirkondliku tähtsusega rohekoridor

Joonis 6 Väljavõte Ida-Viru maakonnaplaneeringu 2030+ Lisa 5 teemaplaneering "Ida-Virumaa asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused" rohevõrgustiku jooniselt

Vastavus Maidla valla üldplaneeringutele aastani 2015

Valla üldplaneeringu eesmärgiks on välja tuua konkreetseid suunised valla ruumiliseks arenguks, arvestades muutusi valla arengus. 2017 a haldusreformi järgselt läks Maidla vald Lüganuse valla koosseisu. Kuni uue üldplaneeringu vastuvõtmiseni kehtivad endiste väikevaldade territooriumil kehtestatud ÜP-d.

Uued tootmis- ja ärimaad moodustavad koos Aidu karjääri seniste tootmismaadega ettevõtluse arenduspiirkonna. Üldplaneeringuga nähakse ette olemasolevate tootmismaade säilimine ning nendel tegevust ei piirata. Üldplaneeringuga arvestatakse Aidu karjääri tegevuse lõppemisel tootmise jätkumisega olemasolevas rikastusvabrikus Ojamaa kaevandusest väljatava mäemassi baasil. Olemasolevatel tootmisaladele loodavate uute

ettevõtetena nähakse eelkõige väikese- ja keskmise suurusega ettevõtteid, milliste tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju.

Vastavalt Maidla valla ÜP-le on vallas kolm väärtuslike maastike hulka arvatud ala, neist üks, „Osa Kohtla-Nõmme väärtuslikust maastikust (registri nr 32) hõlmab Maidla valla idaosa, 144,5 ha, Aidu karjääri rekultiveeritud alasid. Tegemist on unikaalse, alles kujunemisjärgus oleva piirkonnaga, kus tehiskultuur maastik areneb väärtuslikuks loodusmaastikuks. Koos kaevanduste sulgemisega taastuv põhja- ja pinnavee tase tekitab tulevikus piirkonda uusi veekogusid ning maastiku ilme muutub veelgi (Maidla valla ÜP).

Rohevõrgustik – eri otstarbega või eri taseme samafunktsioonidega võrkude kogum (kaitsealade võrgustik). Kasutustingimused:

- kaitsealadel kehtivad kinnitatud kaitse-eeskirjad ja kaitsekorralduskavad;
- tugialadel ja koridoridel paikneva tulundusmetsa arendamist ei piirata, v.a veekogude kaldalad, vääriselupaigad, kaitsealad ja seadustest tulenevad piirangutega alad;
- vältida tuleb tuumaladele ja koridoridesse olulise ruumilise mõjuga objektide kavandamist;
- kavandatava hoonestuse planeerimisel jälgida, et ei lõigataks läbi rohelisi koridore ja ei seataks ohtu rohelise võrgustiku toimimine;
- puuduva rohelise koridori kompenseerimiseks jätta 110/6 Kv elektrilajaamast läänes asuv metsariba kaitsemetsaks;
- tagada vääriselupaikade ja haruldaste taimekoosluste säilimine.

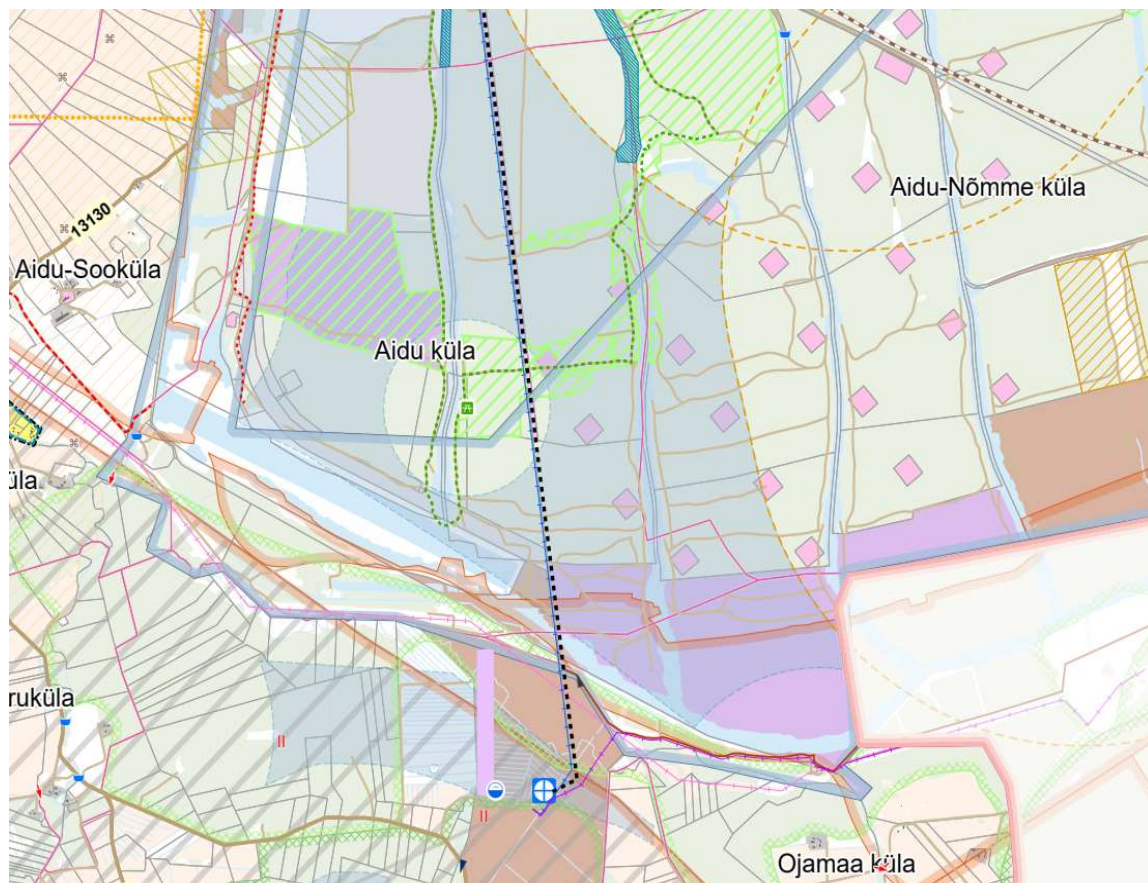
Väärtuslike maastike maastikuhoolduskavad Aidu karjäärialale puuduvad, kuid ÜP-ga üldkehtestatud kaitse-eesmärgid peavad olema suunatud väärtuslike maastike püsiväärtuste säilimisele.

Vastavus koostatavale Lügänu valla üldplaneeringule

Ka Lügänu valla üldplaneeringu eskiisi, mis KSH VTK koostamise hetkel on väljatöötamise faasis, ja ÜP keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuses esitatud info kohaselt asuksid energiapargiks valitud Kivijärve (k.ü.t. 43801:001:0165) ning Alutaguse valla territooriumile jääv Aidu karjääriväli 2 (k.ü.t. 49801:001:2000) kinnistud terves ulatuses Ida-Viru maakonnaplaneeringuga määratud rohevõrgustiku aladel.

Teiselt poolt aga seab koostatav üldplaneering eesmärgiks pöörata valla majanduse ning tegevussuundade arendamisel tähelepanu erinevate ettevõtlusvaldkondade arenguvõimaluste soodustamisele. Oluliseks peetakse arvestada nii kaevandamiskompleksi, taastuenergeetika, turismisektori kui ka äri- ja tööstusparkide vajadustega, et luua tingimused erinevate valdkondade arenguks ja koostoimimiseks. ÜP koostamise käigus toimunud ettevõtjate ümarlaua tulemuste põhjal on vallas täiendav huvi taastuenergeetika – tuuleparkide ja päikeseenergeetika alade – arendamise osas.

Üldplaneeringu ja KSH käigus on peetud eriti oluliseks käsitleda just taastuenergeetika arendamise võimalusi vallas. Aidu karjääri puhul on eraldi välja toodud, et selle ala puhul keskendutakse uute kasutusvaldkondade soodustamisele ja tuuakse esile taastuenergeetika, rekreatsiooni, riigikaitse jt. kasutusvõimalusi.

Joonis 7 Väljavõte Lügánuse valla üldplaneeringust

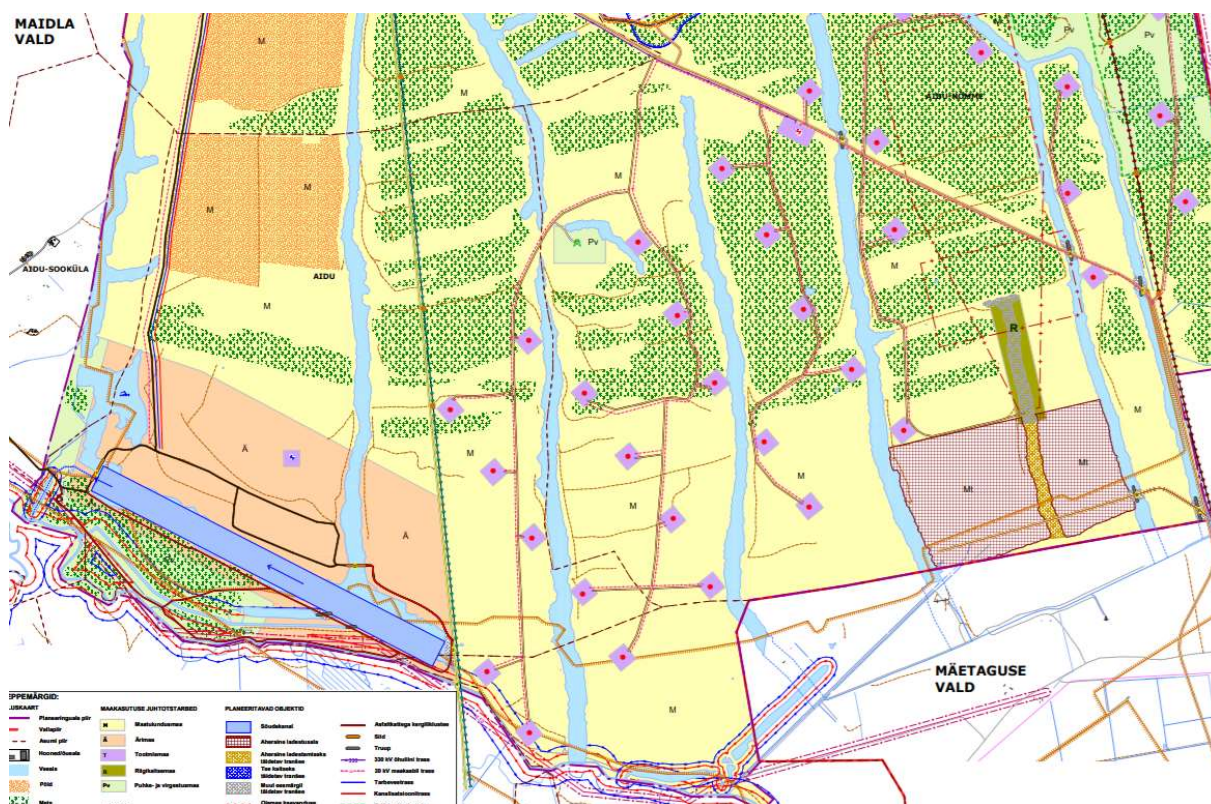
- TE - Taastuva energeetika maa-ala
- Potentsiaalselt sobivad alad tuulenergeetika arendamiseks

Tänane, reaalselt looduses olev olukord on mõneti erinev olukorrast, mis on esitatud varem koostatud strateegilistes dokumentides, mistõttu tuleb nii taastuvenergiapargi DP kui ka uue valla ÜP koostamisel korrigeerida ning kaasajastada varasemalt koostatud dokumentides esitatud rohevõrgustiku planeeringujooniseid. Koostamisel oleva valla ÜP-ga ongi kavandatud maakonnaplaneeringus määratletud rohevõrgustiku alade muutmist, sh. taastuvenergiapargi alal. Valla ÜP käsitleb ka RMK Penijõe–Aegviidu–Kauksi matkatee paiknemist Aidu karjääri alal - puudutab eelkõige kinnistut Kohtla metskond 199, sest läheb sellest ida pool paiknevat veekanali äärt mööda kuni sõudekanalini, ületab nende ühenduskohta ja läheb teiselt poolt tagasi Aidu karjääri põhjapoolsesse ossa.

Alutaguse valla üldplaneering (kehtestatud Alutaguse Vallavolikogu 29.10.2020 otsus nr 285)

Kehtivat Ida-Viru maakonnaplaneeringut 2030+ on tuulepargi ala osas Alutaguse valla üldplaneeringuga täpsustatud. Maakonnaplaneeringus toodud Aidu potentsiaalset tuulepargi ala on laiendatud ka Alutaguse valda. Alutaguse valla territooriumile jääv Aidu karjääriväli 2 (k.ü.t. 49801:001:2000) kinnistu jääb terves ulatuses Ida-Viru maakonnaplaneeringuga määratud rohevõrgustiku aladele.

Olulise ruumilise mõjuga Aidu tuulepargi, seda toetava infrastruktuuri ja rekreatsioonialade ning lasketiiru asukohavaliku teemaplaneering

Joonis 8 Väljavõte Aidu tuulepargi TP jooniselt

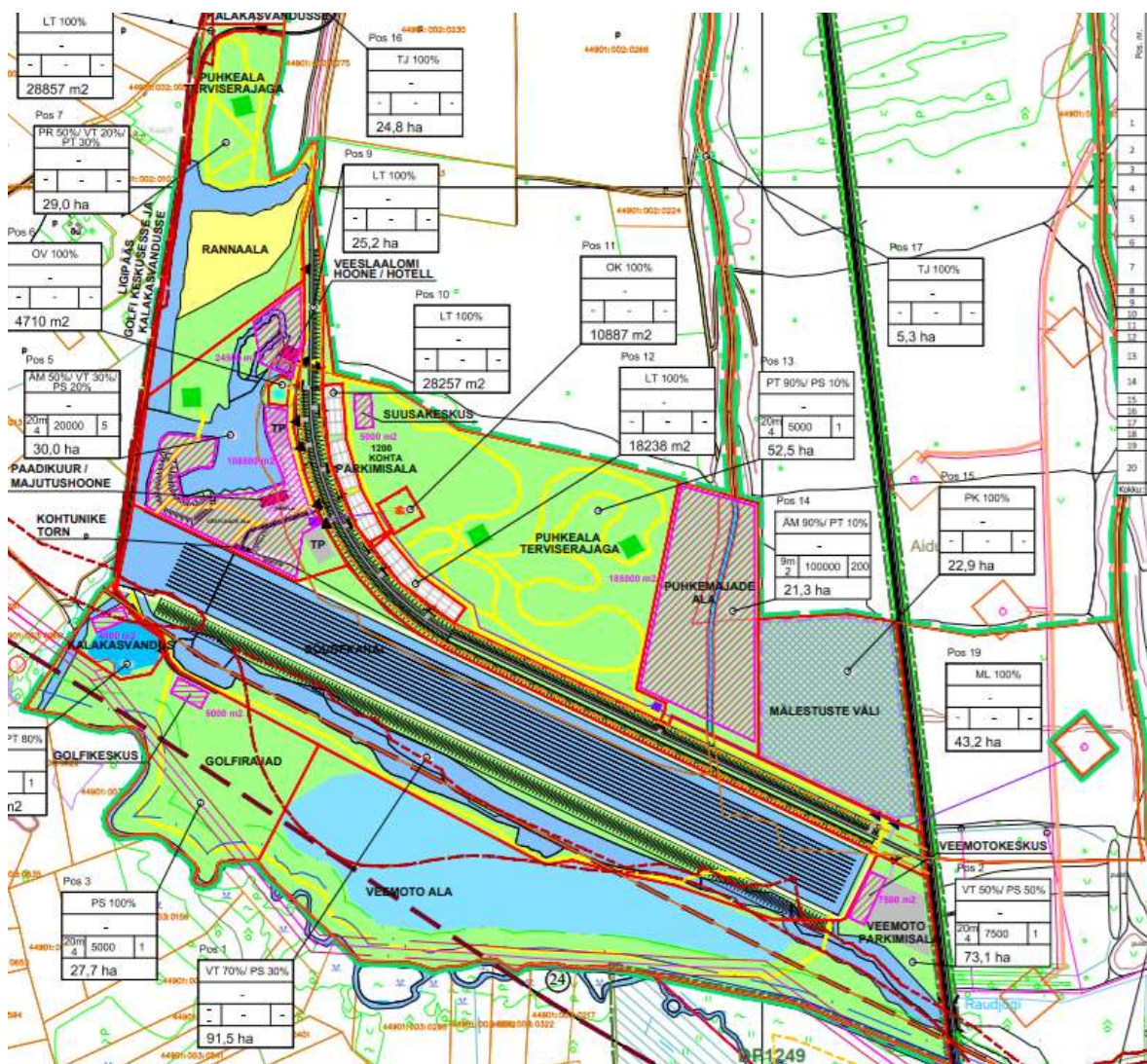
Enamus planeeritud tuulepargialast on kavandatud maatulundusmaana, kus asub edela- kirde suunaliste ridadega tuulepargi ala. Kavandatud tuulepark koosneb 33-st 3 MW võimsusega Vestas V90 tüüpi elektrituulikute. Teemaplaneeringu kohaselt jääb valdavalt kehtima senine maakasutusotstarve - maatulundusmaa, tuulikute ja alajaama alune maa on kavandatud tootmismaa sihtotstarbega. Alale on püstitatud üks tuulik, mitme püstitamine on jäänud pooleli, algatatud kohtuvaidluste ajaks.

Koostamisel olev Ida-Viru maakonnaplaneeringu teemaplaneering "Uus-Kiviõli kaevanduse logistikataristu asukohavaliku kaevandamine"

Arvestatakse ka teemaplaneeringu "Uus-Kiviõli kaevanduse logistikataristu asukohavaliku kaevandamine" lahendustega, sest planeeringu alaga piirnevale alale rajatav taristu (tõenäoliselt kaevandustevaheline lintransportöör) võib teataval määral mõjutama hakata ka energiapargi taristulahendust.

Aidu Veespordikeskuse detailplaneering

Lüganuse Vallavolikogu 12. detsembri 2013 otsusega nr 16 on vastu võetud "Aidu veespordikeskuse ala detailplaneering". DP-ga on kavandatud maa-ala kruntideks jaotamine, sihtotstarbe ja ehitusõiguse määramine, Aidu Veespordikeskuse hoonete, tehnovõrkude ja -rajatiste asukohad ning haljastuse ja liikluskorralduse põhimõtted. Planeeritavate kruntide suurus on kokku ca 750 ha, millest planeeringuala on ca 387 ha. Kavandatav energiapark oleks veekeskuse DP-ga naaberkinnistutel toimetav tegevus. Kuna kinnistule Terviseraja (43801:001:0081) on DP kohaselt planeeritud kuni 1200 kohaline autoparkla ja terviseradadega puhkeala, mis tähendab, et sealne puistu kavatsetakse säilitada, siis otseselt pole välistatud energiapargi rajamine Kohtla metskond 199 kinnistule.

Joonis 9 Väljavõte Aidu veespordikeskuse DP jooniselt

Täiendavalt, koostatava Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu ala kattub järgnevate kehtestatud või koostamisel olevate planeeringulahendustega, millega Aidu taastuenergiapargi koostamisel arvestatakse:

1. Maidla valla üldplaneeringu teemaplaneering „Olulise ruumilise mõjuga Aidu tuulepargi, seda toetava infrastruktuuri ja rekreatsioonialade ning lasketiiru asukohavalik“.
2. Lüganuse Vallavolikogu 30.10.2014 otsusega nr 97 kehtestatud „Maidla valla kehtivat üldplaneeringut muutva Uus-Kiviõli kaevanduse kaevise lintkonveieri ja teenindustee, kaevise veokonveieri ja abikallakšahti ja väljapumbatava vee settebasseini maa-ala detailplaneering“.
3. Koostamisel olev Ida-Viru maavanema 19.06.2015 korraldusega nr 1-1/2015/150 algatatud maakonnaplaneeringu teemaplaneering "Uus-Kiviõli kaevanduse logistikataristu asukohavaliku kavandamine".
4. VKG Kaevandused OÜ on esitanud Lüganuse Vallavalitsusele projekteerimistingimuste taotluse kehtiva detailplaneeringu täpsustamiseks, eesmärgiga rajada Aheraine kinnistule päikesepargi alustarind ja päikeseelektri jaam.

Arvestatakse ka, et planeeringualasse jääva Lüganuse vallas asuvale katastriüksusele 43801:001:0165 on Maaamet seadnud reaalservituudid:

1. Uus-Kiviõli kaevanduse konveieri ja seda teenindava tee rajamiseks Enefit Power ASi (registrikood 10579981) kasuks tähtajaga 20.10.2070
2. Uus-Kiviõli kaevanduseni viiva olemasoleva tee kasutamiseks ja rekonstrueerimiseks Aitotsa kinnisasja (49801:001:0033) kasuks osaühingu VKG Kaevandused (registrikood 10854884) kasuks tähtajaga 10.07.2049.
3. Planeeringualasse jääva Alutaguse vallas asuvale katastriüksusele 43801:001:0123 on Maa-amet seadnud reaalservituudi Uus-Kiviõli kaevanduseni viiva olemasoleva tee kasutamiseks ja rekonstrueerimiseks Aitotsa kinnisasja (49801:001:0033) kasuks osaühingu VKG Kaevandused kasuks tähtajaga 10.07.2049.

5. HINDAMISMETOODIKA

KSH koostamisel lähtutakse Eestis ja Euroopa Liidus kehtivate asjakohaste õigusaktide nõuetest. KSH aruande koostamisel järgitakse KeHJS § 40 esitatud nõudeid, arvestades muuhulgas strateegilise planeerimisdokumendi eesmärke.

KSH aruande koostamise ja mõjude hindamisel lähtutakse asjakohastest metoodilistest juhendmaterjalidest nagu Keskkonnaministeeriumi poolt välja antud „Keskkonnamõju strateegilise hindamise käsiraamat“ (http://www.envir.ee/sites/default/files/ksh_kasiraamat.pdf). Lisaks võetakse keskkonnamõju hindamisel arvesse juhteksperdi ja töögrupi keskkonnamõju hindamise alaseid teadmisi ja üldtunnustatud hindamismetoodikaid.

KSH eesmärk on hinnata keskkonnakaalu DP koostamisel ning kehtestamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ning edendada säästvat arengut. KSH eesmärgiks on ka esitada DP koostamise käigus keskkonnavalaseid ettepanekuid ja meetmeid, mis leevendaks ja ennetaks planeeringust tulenevaid võimalikke negatiivseid keskkonnamõjusid.

KSH käsitletakse DP elluviimisega kaasnevat eeldatavalt otsest ja kaudset mõju looduskeskkonnale, kultuuripärandile, inimese tervisele ja sotsiaalsetele vajadustele. Arvestatakse, et mõjude ulatus võib olenevalt mõju liigist või selle asukohast või esinemise tõenäosusest olla vägagi erinev. Mõjude täpne ulatus ja suurus selgub KSH aruande koostamise käigus. Hindamise objektiks on eeskätt otsene DP ala ning selle lähipiirkond e. kontaktvöönd (kontaktvööndi eeldatav laius võib ulatuda 500 kuni 1000 m).

KSH käigus hinnatakse planeeringu eesmärkide ning nende realiseerimiseks vajalike tegevuste tulemusena tekkivaid võimalikke keskkonnamõjusid. Eelkõige vaadeldakse KSH teostamisel DP-ga kavandatud tegevuste realiseerimisest tekkivat otsest ja kaudset kuid ka kumulatiivset mõju nii inim-, tehis- kui ka looduslikule keskkonnale ning otsitakse võimalusi nende eeldatavalt tekkivate mõjude vähendamiseks alternatiivsete lahenduste või parendusettepanekute esitamise kaudu.

KSH läbiviimisel (mõjude prognoosimine ja hindamine, alternatiivsete võimaluste selgitamine, kirjeldamine, hindamine ja võrdlemine) kasutatakse metoodiliselt mitmeid traditsioonilisi uurimismeetodeid nagu kvantitatiivne võrdlusanalüüs (erinevate loodus-, kultuurilise ja sotsiaal-majandusliku keskkonnategurite matrikshindamine), vastava teemavaldkonna erialaspetsialistide eksperthinnanguid, küsitlusi, vaatlusi jms. DP ja KSH koostamise käigus tellitakse täiendav geodeetiline alusplaan ning eksperthinnang võimalike mõjude ja jätkuva toimimise võimaluste kohta pädevalt rohevõrgustiku eksperdilt. Arendamisest huvitatud isiku poolt on tellitud piirkonna tuuletingimuste uuring.

Alternatiivide võrdlemisel kasutatakse erinevate aspektide võrdlevat meetodit (Saaty hindamismetoodikat (Morris, Therivel, et al. “Methods of Environmental Impact Assessment” – Oxford Brookers University, UCL Press 1996), kus hinnatakse ja võrreldakse looduskeskkonna, majanduslikke ning sotsiaalkultuurilisi tegureid ning tuuakse esile nende omavahelised seosed, kus eeldatavaid mõjusid hinnatakse vastavalt mõjude suurusele, geograafilisele ulatusele, kestvusele, suunale ning olulisusele. Olulisemaid

keskkonnaaspekte analüüsitakse nende keskkonnamõjude eeldatava vahetu, kaudse, lühi- ja pikaajalise, positiivse ja negatiivse toime hinnanguna.

Kuna tegemist on territoriaal-ruumilise planeerimisega, siis kasutatakse KSH protsessi läbiviimisel tuvastatud mõjude analüüsimisel hästi töötavat kaardikihtide meetodit, kus erinevate piirangute (seadustest, teistest planeeringutest, looduskaitsealistest objektidest või kohalikest loodustingimustest) alusel kaardistatakse kavandatud tegevusteks e. energiapargi ning selle toimiseks vajalike infrastruktuurielementide tarbeks sobivad ja ebasobilikud alad ning määratakse võimalikud konflikt- ja puhveralad. Järelejäanud alasid võrreldakse vastavalt kavandatava planeeringulahendusega, hinnatakse nende realiseeritavust ja otstarbekust ning vajadusel tehakse kavandatud lahendusettepanekutele muudatusettepanekud.

KSH-ga esitatakse eeldatava vahetu, kaudse, kumulatiivse, sünergilise, lühi- ja pikaajalise, positiivse ja negatiivse toime hinnang, sealhulgas hinnatakse mõjusid inimese tervisele, heaolule ning sotsiaalsetele vajadustele ja varale, bioloogilisele mitmekesisusele, populatsioonidele, taimedele, loomadele, pinnasele, pinna- ja põhjavee mõjudele, kultuuripärandile ja maastikele üldisemalt.

Keskkonnamõjude ja loodushoiu tingimuste hindamisel lähtutakse bioloog-dendroloogide poolt teostatud lähiümbruskonna puittaimestiku ekspertanalüüsi tulemustest. Kaevandamisjärgse pinnase koormustaluvuse ja geoloogilise vastupidavuse kohta küsitakse ekspertarvamus geoloogilt. Varasemalt on piirkonnale tervikuna koostatud karjääriala koorastamise kava ning metsamajandamise kava ja koostatud mitmed KMH/KSH-d (Aidu veespordikeskuse KSH, Aidu tuulepargi KMH jt.), millede leide ja tulemusi KSH aruande koostamisel arvestatakse ning analüüsitakse. Vajaduselt tehakse ettepanekud ja soovitused täiendavate uuringute läbiviimiseks.

KSH-ga esitatakse kavandatavate tegevustega kaasnevate eeldatavate mõjude hinnang, kus peamiste mõjuvaldkondadena hinnatakse:

5.1. Mõjud looduskeskkonnale

Mõjusid kirjeldatakse ja hinnatakse tuginedes kas varasemate uuringute tulemustele või konkreetset selle DP ja KSH läbiviimiseks koostatud eksperthinnangutele, mille tulemusena omistatakse erinevatele kriteeriumitele arvuline väärtus ja lisatakse see alternatiivide keskkonna- ja sotsiaal-majanduslike tegurite võrdlusmaatriksisse.

Planeeringuala ja selle looduskeskkonna kirjeldus

Kaevandamistööd Aidu karjääris lõpetati 2012. aastal, seda eelkõige varude ammendumise tõttu. Peale intensiivsemate kaevandamistööde lõpetamist teostas Eesti Energia Kaevandused AS Aidu karjääri sulgemiseks ja ohutuks muutmiseks karjääriala korrastustööd. Korrastustööde käigus tasandati ja metsastati maapind ning rajati Aidu sõudekanali süvis. Käesolevaks hetkeks on Aidu karjäär (tingimuslikult) korrastatuks tunnistatud vaid osaliselt. Endiselt on korrastatuks tunnistamata katastriüksused Aheraine

(katastritunnus 44901:002:0408) ja Aidu karjääriväli 2 (katastritunnus 49801:001:2000) - nende alade korrastatuks tunnistamise tähtaeg on 31.12.2023.

Karjääri sulgemisel ja pumpamise lõppemisel täitusid karjääri lõunaosas asuvad väljaveoteed veega ning tekkis omanäoline kunstveekogude ehk kõrvalkanalite süsteem. Kunagise põlevkivikarjääri vanematel (põhja- ja läänepoolsetele) osadel on tänaseks taastatud põllu- ja metsamaaks.

1. Tänase Aidu karjääriala pinnamoe moodustavad kõrged tehiskünkad ja sügavad salkorud, mis peale kavandamise lõpetamist on taas metsastunud või metsastatud (1991, 1996 ja 2001 a RMK poolt istutatud männimetsad) ning endised väljaveoteed, mis on täitunud veega. Taastuv loodus on tekitanud kidura alustaimestikuga tundra sarnase ning "fjordide" laadse liigestatud metsaga kaetud maastiku. Planeeritava ala reljeef on karjääri tegevusest tulenevalt väga erinev. Ala läbivad põhja-lõuna suunaliselt kaheksa sügavat kaeveõõsi, mis liituvad lõunaosas kaevandataval alal lääne-kagu ja ida-edela suunalise kaeveõõsiga. Ida-läänesuunaliselt on maapind laineline, mis tuleneb kaevandatud pinnase teisaldamisest. Põhja-lõunasuunalistest kaeveõõsistest on 7 endised juurdepääsutrannšeed s.t neid on kasutatud karjääri sissesõitmiseks ning tänaseks on need suuremas osas vee all. Maapinna kõrgused on väga erinevad: 23 m tranšee põhjas ja 67 m ala keskel oleva kõrge künka peal. Tranšeede vahel on maapinna kõrgus valdavalt 45-50m.

Olemasolev maakasutus

Kavandatav energiapark hakkab mõjutama järgmisi maaüksusi:

Kinnistu nimi	Katastriüksuse number	Katastriüksuse sihtotstarve	Kommentaariid
Lüganuse vald			
Kohtla metškond 199	43801:001:0123	Maatulundusmaa 100%	Pindala 68.22 ha Haritav maa 0,06 ha Metsamaa 67.62 ha Muu maa* 0.54 ha (valdavalt endised väljaveoteed, mis tänaseks on veekanalid). Suurem osa maast on kaetud tiheda okaspuu ja lehtpuu segametsaga. Puistus domineerivad istutatud mänd, kask, vaher, pihlakas. Puistu vanus on ca 10-15 a. Alustaimestik on liigivaene. Tegemist on riigiomandiga, mille valitsejaks on Keskkonnaministeerium ja kelle volitatud asutuseks on RMK.
Kivijärve	43801:001:0165	Maatulundusmaa 70% Veekogude maa 30% (Maa sihtotstarvet muudeti 15.12. 2021. a. Varem mäetööstusmaa 100%)	Pindala 223.08 ha Metsamaa 158.60 ha Muu maa* 64.48 ha Suurem osa maast on kaetud okas- ja lehtpuu segametsaga. Puistus domineerivad istutatud mänd ja kask. Puistu vanus on ca 7-10 a. Alustaimestik on liigivaene. Tegemist on riigiomandiga, mille valitsejaks on Keskkonnaministeerium, kelle volitatud asutuseks on Maa-amet. Maakatastriseaduse §181 lg9 kohaselt on maatulundusmaa põllumajandussaaduste tootmiseks või metsakasvatuseks kasutatav maa ja maa, millel on põllu- või metsamajanduslik potentsiaal.

Alutaguse vald			
Aidu karjääriväli 2	49801:001:2000	Mäetööstusmaa 100%	Pindala 115.76 ha Metsamaa 91.48 ha Muu maa* 24.28 ha Suurem osa maast on kaetud okas- ja lehtpuu segametsaga. Puistus domineerivad istutatud mänd ja kask. Puistu vanus on ca 5-8 a. Alustaimestik on liigivaene. Tegemist on riigimandiga, mille valitsejaks on Keskkonnaministeerium, kelle volitatud asutuseks on Maa-amet.

Taimestik

Planeeringuala on endine Aidu pealmaakaevandamise karjääriala, millest enamus on kaevandamistegevuse lõpetamise järgselt korrastatud (tasandatud) ning seejärel metsastatud. Metsastamist alustati kirdest ja seal on segamets juba raieküps, edela ning lõuna suunas muutub mets järjest nooremaks. Lääneosas on enamus alast korrastatud ning võetud kasutusse põllumajanduslikul, metsa taastootmise või rekreatiivsetel eesmärkidel.

Kohtla metskond 199. Karjääriala korrastamise ja metsa taastootmise eesmärgil on alale istutatud valdavalt männi ja kase istikuid, mille vanus kinnistul ulatub 10-15 aastani. Vaatamata kehvale kasvupinnasele (kiviklibu) ja sisuliselt olematu huumusekihile on istutatud puud suures osas kasvama läinud. Aastane juurdekasv on tagasihoidlik 12-15 cm aastas. Kuna istutatud puistu on küllaltki tihe ja alal pole vahepealsel ajal teostatud hooldus- või harvendusraiet, siis on sealne alustaimestik suhteliselt hõre ja liigivaene, milles domineerivad harilik kortsleht, põdrakanep, mesikas ja mitmed kõrreliste liigid. Tuultele avatud pinnase tõttu on mullastiku kiht praktiliselt olematu, mistõttu puudub taimestik peaagu täielikult just avatumates kohtades. Rohhtaimestik on oluliselt liigirikkam ning lopsakam üksikutes avaramates metsa sisestes laikudes.

Fotod 1-5 Kohtla metskond 199 kinnistu taimestik.

Kohtla metskond 199 kinnistu on planeeritud jagada kuueks krundiks:

- krunt pos. 13, pindalaga 644 462 m², sihtotstarbega 100% tootmismaa;
- krunt pos. 14, pindalaga 2 579 m², sihtotstarbega 100% tootmismaa;
- krunt pos. 15, pindalaga 15 600 m², sihtotstarbega 100% tootmismaa;
- krunt pos. 16, pindalaga 15 600 m², sihtotstarbega 100% tootmismaa;
- krunt pos. 17, pindalaga 3 555 m², sihtotstarbega 100% tootmismaa;
- krunt pos. 25, pindalaga 400 m², sihtotstarbega 100% tootmismaa;

Detailplaneeringuga on moodustatavale kuule krundile tehtud ettepanek ehitusõiguse määramiseks järgmiselt:

- krunt pos. 13, hoonete / rajatiste maksimaalne kõrgus 30 m, maksimaalne täisehitus krundi pindalast 87%;
- krunt pos. 14, hoonete / rajatiste maksimaalne kõrgus 30 m, maksimaalne täisehitus krundi pindalast 90%;
- krunt pos. 15, hoonete / rajatiste maksimaalne kõrgus 30 m, maksimaalne täisehitus krundi pindalast 100%;
- krunt pos. 16, hoonete / rajatiste maksimaalne kõrgus 30 m, maksimaalne täisehitus krundi pindalast 100%;
- krunt pos. 17, hoonete / rajatiste maksimaalne kõrgus 30 m, maksimaalne täisehitus krundi pindalast 90%; • krunt pos. 25 krundile võib püstitada ainult piirkonnaalajaama koos teenindavate rajatistega.

Ida-Viru maakonnaplaneering on kehtestatud Ida-Viru maavanema 28.12.2016 korraldusega nr 1-1/2016/278, seda on täiendatud 08.02.2017 korraldusega nr 1-1/2017/25. Maakonnaplaneeringu seletuskirja kohaselt toimub potentsiaalsete tuulepargi alade väljaarendamine läbi detailsema planeerimise (riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneering, kohaliku omavalitsuse üld-, teema või eriplaneering, detailplaneering) ja keskkonnamõjude strateegilise hindamise. Maakonnaplaneeringu tehnovõrkude joonisele on kantud kõrge tuulepotentsiaaliga alad ning potentsiaalsed tuulepargi alad. Kohtla metskond 199 kinnisasi piirneb maakonnaplaneeringu kohaselt potentsiaalse tuulepargi alaga ning suures osas selle alaga ei kattu.

17.03.2011 Maidla Vallavolikogu otsusega nr 143 on kehtestatud Maidla valla üldplaneeringu teemaplaneering „Olulise ruumilise mõjuga Aidu tuulepargi, seda toetava infrastruktuuri ja rekreatsioonialade ning lasketiiru asukohavalik“. Teemaplaneeringu põhijoonise kohaselt asub Kohtla metskond 199 kinnisasi teemaplaneeringu alal kuid teemaplaneeringuga on kinnisasja maakasutuseks määratud maatulundusmaa ja metsamaa ning tuulikuid planeeritud ei ole.

22.08.2018 Lüganuse Vallavolikogu otsusega nr 99 on algatatud Lüganuse valla üldplaneeringu koostamine ja üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimine. Eelnõu avalik väljapanek toimus 07.10.2021 – 05.11.2021. Avalikule väljapanekule esitatud üldplaneeringu kohaselt kattub Kohtla metskond 199 kinnisasi osaliselt läänepool maakonnaplaneeringust üle kantud potentsiaalselt sobiva alaga tuulenergeetika arendamiseks (arendusvõimalused selguvad DP, KSH ja uuringute käigus) ning kinnisasja kesk- ja idaosa üldplaneeringuga määratud potentsiaalse tuulepargi alaga.

05.11.2021 kirjaga nr 3-1.1/3167-3 esitas RMK Lüganuse valla üldplaneeringule tuuleenergeetikat puudutavad ettepanekud, milles töi muuhulgas välja, et RMK on üldisel seisukohal, et esmajärjekorras võiks potentsiaalsete energiaparkide asukohtadena läbi vaadata reformimata riigimaad; taastuenergiaparde võiks rajada esmajärjekorras mittemetsamaadele, rohumaadele ja metsastamata karjäärialadele; taastuenergiaparde ei tohiks rajada metsamaadele.

03.12.2021 kirjaga nr 6-1/3-113 edastas Lüganuse vald üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu avaliku väljapaneku tulemused ning koondtabeli avaliku väljapaneku ajal esitatud ettepanekutest ja Lüganuse valla seisukohtadest. Ühe seisukohana on vald välja toonud, et taastuenergeetika osas ei määra üldplaneering realiseerimise prioriteete ning vald mõistab, et edukalt metsastatud alasid on otstarbekas käsitleda metsamaana.

Samuti on RMK 11.12.2020 kirjaga nr 3-1.1/3548 esitanud arvamuse Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu KSH eelhinnangu kohta, milles muu hulgas on välja toonud, et maaüksusel kasvavad aastatel 1991, 1996 ja 2001 kaevandusega rikutud alade rekultiveerimistööde käigus rajatud männimetsad. RMK ei pea õigeks taastuenergiapargi rajamist Kohtla metskond 199 maaüksusele, kuna alal kasvab mets ja nimetatud RMK hallatav maaüksus on vajalik RMK põhiülesannete täitmiseks. Tänapäevaks ei ole RMK seisukoht võrreldes 11.12.2020 kirjaga nr 3-1.1/3548 esitatud arvamuse osas muutunud ning RMK ei pea endiselt õigeks taastuenergiapargi rajamist Kohtla metskond 199 maaüksusele kuna ala on edukalt metsastatud ja nimetatud RMK hallatav maaüksus on vajalik RMK põhiülesannete täitmiseks.

Ka Keskkonnaministeerium ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on väljendanud Kohtla metskond 199 kinnisasja osas seisukohta, et planeeringulahenduse väljatöötamisel tuleb arvestada metsa säilitamisega võimalikult maksimaalsel määral ning palunud alternatiivsete lahenduste kaalumisel arvestada Riigimetsa Majandamise Keskuse seisukohaga (11.12.2020 kirjaga nr 3-1.1/3548 ja 17.05.2022 kirjaga nr 1-55/2022/9).

Kivijärve ja Aidu karjääriväli 2. Kuna karjääri metsastamist alustati kirdest, siis edela ning lõuna suunas muutub mets järjest nooremaks. Suurem osa kõnealusest maast on kaetud okas- ja lehtpuu segametsaga. Puistus domineerivad istutatud kask ja mänd. Puistu vanus varieerub vahemikus 5-10 a. ja kõrgus 1,5 m mändidel ja kuni 2,5 m kaskedel. Alustaimestikust, 7-8 aasta jooksul, mil maapinda pole kaevetegevusega häiritud on pinnas muutunud sobilikuks kasvukohaks peamiselt kuivades kasvutingimustes kasvavatele taimedele, nagu kortseleht, harilik võilill, harilik mesikas, põdrakanep ja mitmed kõrreliste liigid.

Fotod 6 ja 7 Kivijärve ja Aidu karjääriväli 2 kinnistute taimestik. Kinnistute pinnas on väga tundlik välistele mõjutajatele ja on sobilikuks kasvukohaks peamiselt kuivades kasvutingimustes kasvavatele taimedele. Taimestik domineerivad istutatud kased ja männid ning rohttaimed.

6. TEGEVUSEGA EELDATAVALT KAASNEV KESKKONNAMÕJU

KSH käigus hinnatakse kavandatavate tegevuste eesmärkide ning nende realiseerimiseks vajalike tegevuste tulemusena tekkivaid võimalikke keskkonnamõjusid. Eelkõige vaadeldakse KSH teostamisel kavandatavate tegevuste e. kavandatava tuule- ja/või päikesepargi realiseerimisest tekkivat otsest, kaudset ja kumulatiivset mõju nii inim- kui ka looduslikule keskkonnale ning otsitakse mõju ilmnemisel võimalusi eeldatavalt tekkida võivate mõjude vähendamiseks alternatiivsete lahenduste või parendusettepanekute esitamise kaudu. KSH-s esitatakse kavandatavate tegevustega kaasnevate eeldatavate mõjude hinnang erinevate teemade kaupa:

6.1. Kavandatava tegevuse iseloomustus

Esitatud eraldi peatükina ptk 2 lk 5

Peamiste protsesside kirjeldus, sh suurus, võimsus, sisend ja väljund

Kavandatava energiapargi rajamisega kaasnevad mõjud on valdavalt pöördumatud, kuid piirduvad suures osas lokaalsete mõjudega, kus otsest energiapargi rajamisega seonduvat mõjuareali võib hinnata ca 500 - 1000 m laiuseks. Eesmärk peaks olema nimetatud mõjuareali võimalikult väikese ulatuse hoidmine.

Valitud energiapargi asukohad (Kohtla metskond 199 (k.ü.t. 43801:001:0123), Kivijärve (k.ü.t. 43801:001:0165), ning Aidu karjääriväli 2 (k.ü.t. 49801:001:2000) kinnistud on energiapargi rajamiseks sobilikud, sest asuvad endistel tugevalt inimese poolt mõjutatud aladel. Praegu on kombeks päikeseparke rajada haritavatele põllumaadele, mis eksperdi hinnangul on oluliselt väärtuslikumad alad kui endine maapealne kaevandamisala, millel on peal mõne aasta tagune istutatud metsakultuur. Vastavalt istutatud puude vanusele, kasvutingimustele, pinnase tundlikkusele välismõjutajate suhtes jne. tuleks ökoloogilises mõttes väärtuslikumaks alaks pidada kinnistut Kohtla metskond 199.

Teave kavandatava tegevuse elluviimiseks vajalike teiste tegevuslubade kohta

Aidu energiapargi rajamine on olulise keskkonnamõjuga tegevus. Energiapargi rajamisega kaasnevate mõjude suuruse, olulisuse ning täpse mõjuala määramiseks on algatatud KSH protsess ulatusliku tootmisala ehitusloa saamiseks.

- Vaatamata asjaolule, et DP-ga kavandatakse mikrotuulikute püstitamist, millede torni kõrgus jääb vahemikku 12-15 m, mis eeldatavalt ei hakka häirima piirkonnas olevate kaitserajatiste tööd, siis sellises mahus tuulikute püstitamiseks tuleb kavandatavad tegevused siiski kooskõlastada Kaitseministeeriumiga ning küsida nende seisukohta kavanatavate tegevuste suhtes. Planeeritud energiapark asub riigikaitse eelhoiatussüsteemide tööalas ning seetõttu on Kaitseministeeriumi poolt tuulikutele lubatud parameetrite järgimine olulise tähtsusega, sest võib hakata mõjutama riigikaitse eelhoiatussüsteemi töövõimet. Kaitseväge eelhoiatussüsteemi toimimise seisukohalt on kriitilise tähtsusega, et riigikaitse eelhoiatussüsteemide töövõime oleks igakülgsest tagatud. KSH aruande koostamisel arvestatakse Kaitseministeeriumi

kavatsusega paigutada lähiaastatel piirkonda täiendav radarisüsteem, mis peaks leevendama tuuleparkide ja riigikaitseliste eelhoiatussüsteemide vahelist konflikti.

- Rohkem kui 100 kW võimsusega PEJ rajamine tuleb kooskõlastada Kaitseministeeriumiga, kuna niisuguse võimsusega PEJ võib vähendada riigikaitseliste rajatiste töövõimet.
- KeHJS) § 6 lg1 p31¹ kohaselt on KSH kohustuslik, kui kavandatakse üle 100 hektari suuruse pindalaga metsamaa raadamist. Kavandatav energiapark on planeeritud rajada kolmele maaüksusele, kus Lüganuse valla haldusüksuse territooriumile jäävatel kinnistutel (Kohtla metskond 199 (k.ü.t. 43801:001:0123) on metsamaad 67.62 ha ja Kivijärve (k.ü.t. 43801:001:0165), metsamaa 158.6 ha) on planeeringuga mõjutatavat metsamaad kokku 226,22 ha ning Alutaguse valla territooriumile jääval Aidu karjääriväli 2 (k.ü.t. 49801:001:2000) kinnistul on metsamaad 91,48ha. Kogu planeeringuala hõlmaks metsamaa raadamist kokku 317,7 ha suurusel maa-alal. Seega, KeHJS § 6 kohaselt on KSH algatamine kohustuslik vähemalt Lüganuse valla haldusüksuse territooriumile jäävate kinnistute suhtes, kus kavandatakse metsamaa raadamist suuremal territooriumil, kui KeHJS juhtarvuga (100 ha) määratud on.

Siinkohas on oluline silmas pidada, et 317 ha metsamaad on vastavalt Metsaseadusele määratletud kõlvikulise koosseisu maht, st. metsamaa kõlvikulise koosseisu statistiline näitaja, mitte tegelik looduses reaalselt eksisteeriv metsa (puistu) maht. Reaalselt ei ole võimalik sellises mahus raadamist teostada, kuna reaalselt looduses puid valdaval enamusel maast ei eksiteeri. Raadamistööd on võimalik teostada vaid ca 7-10 a tagasi istutatud männi ja kase noorendikel ning seda hinnanguliselt kinnistul 43801:001:0123 kuni 60 ha ja kinnistul 43801:001:0165 kuni 20 ha suurusel maa-alal. Suures osas on planeeringuala puhul tegemist alaga, kus puud (Fotod 6-7), mida tuleb energiapargi rajamisel maha võtta sisuliselt puuduvad.

6.2. Kavandatava tegevuse asukoht

Esitatud eraldi peatükina ptk 2 lk 5

6.3. Võimaliku mõju iseloomustus

Tegevusega kaasneva keskkonnamõju lühikirjeldus, arvestades järgmisi faktoreid:

Mõju inimestele, inimese tervisele, loomastikule ja taimestikule, pinnasele, maakasutusele, varale, veekvaliteedile ja hüdroloogiale, õhukvaliteedile, kliimale, müra ja vibratsiooni tasemele, maastikule ja visuaalsele keskkonnale, ajaloolisele ja kultuuripärandile ning nende omavahelistele suhetele (st kaudne mõju).

6.3.1. Mõjud looduskeskkonnale

Mõjud pinnasele ja maakasutusele

Enefit Kaevandused AS poolt on 2017. aastal koostatud Aidu karjääri kaevandamise lõpetamise ja kaevandatud maa korrastamise projekt. Võttes aluseks projekti tulemusi

hinnatakse KSH-s kaevandamise järgse pinna püsivust ning vajadusi ja võimalusi ehitusaluse pinna rajamiseks.

Aidu karjääri territooriumi kattev pinnakate on väga õhuke, kohati isegi puudub, mistõttu on see avatud nii tuule- kui ka vee erosioonile. Levinud on liivsavimullad, mis on kõrge huumusesisaldusega ja toitainete rikkad, kuid samas tugevasti põuakartlikud.

Maastikupildis domineerivad inimese poolt maapinnal ümber paigutatud või maapõuest välja toodud kivimid ja setted ning kunstlikult loodud moodustised (puistangud, kuhjatiseid jm.), mis on peale kaevandamisteggevusega lõpetamist korrastatud metsamaaks. Peale istutatud mets on küll kidura kasvuga, kuid enamus istutatud puudest on kasvama läinud, mis tähendab, et taimestik on kasvukoha omaks võtnud. Kavandades alale päikeseparki, eeldab see kasvama läinud puude 100% eemaldamist, mis omakorda tähendab, et avatakse niigi õhukese pinnasekihiga maastik nii tuule- kui ka vee erosioonile. Tuuleerosiooni poolt üles kergitatud tolmu võib hakata ladestuma paneelidel, mis hakkab mõjutama paneelide tootlikkust või mõjutama ümbruskonna loodust ning elukeskkonda. Seepärast on oluline, et puistepinnasega teostatud tasandustööde aladel säiliks vähemalt teatud madaltaimestiku kiht.

Hetkel on maakasutusena enamus territooriumil sätestatud kas metsamaa või mäetööstusmaa juhtfunktsioon. Energiapargi rajamisel tuleb planeeringuala maade sihtotstarve planeeringuga muuta tootmismaksaks. Üldjuhul peetakse nii tuulikute kui ka päikesepaneelide kasutuseaks 25-30 aastat, üldjuhul seejärel parki uuendatakse, mis tähendab, et tegemist on pikaajaliste mõjudega.

Hüdrogeoloogia

Peale karjääriala sulgemistööde lõpetamist on pinnavee looduslik veetase taastunud. Pinnalähedane põhjavesi ja sademevesi on moodustanud endistesse juurdepääsuteede kanalitesse omapärased veega täitunud kanalid, millele äravool on suunaga Ojamaa jõkke. Tegemist on sügavate salkorgude laadsete moodustistega. Planeeritud energiapark on kavandatud kaevandamisväljakute kõrgematele platodele, mistõttu ei kujuta energiapark ohtu piirkonna hüdroloogilistele teguritele ega kohalik väljakujunenud hüdroloogia energiapargile.

Maa-ameti 1:50 000 geoloogilise baaskaardi põhjavee kaitstuse teemakaardi andmetel paikneb taastuvenegiapargi ala kaitsmata ja vähesel määral nõrgalt kaitstud põhjaveega alal. Võimaliku mõju hindamiseks põhjaveele küsitakse seisukohta hüdroloogilt.

Mõjud taimestikule

Kuna tegemist on valdavalt klibuse või peenpuiste ja settepinnase segust moodustatud maastikuga, siis on tegemist küllaltki välistele mõjutustele tundlike aladega, mis puudutab eeskätt taimestiku likvideerimist. Just päikesepaneelide paigaldamine eeldab kogu istutatud puistu likvideerimist, sest kasvavad puud hakkaksid varjutama paneelidele langevat valgust. Metsa ja selle alustaimestiku likvideerimine aga avab niigi õhukese pinnasekihi nii tuule- kui ka vee erosioonile. Tuuleerosiooni poolt üles kergitatud tolmu hakkab ladestuma paneelidel, mis võib hakata mõjutama paneelide tootlikkust. Seepärast on väga oluline, et

puistepinnasega teostatud tasandustööde aladel (Kivijärve ja Aidu Karjääriväli 2) säiliks vähemalt teatud madaltaimestiku kiht.

Enne kaevandamistööde teostamist karjääri lõunapoolsematel aladel olid mõlemad Ojamaa jõe kaldad määratletud piirkondliku tähtsusega rohekoridoridena. Intensiivse kaevandamise ajal jõe põhjakalda rohekoridori funktsioneerimine katkes täielikult. Peale ammendunud karjäärialale metsa istutamist loodi eeldused, et jõe põhjakalda rohekoridori funktsionaalsus teatud aja möödudes taastub. Energiapargi rajamine aga tähendab, et rohekoridori funktsionaalsus saab olema mõnevõrra häiritud – kuna paneelide alune ja generaatorite vaheline ala saab olema madalhaljastusega. Kuna pargi käitamine ei tähenda pidevat inimese viibimist piirkonnas, siis võib oletada, et loomad leiavad pargiala olema kasutatav migratsioonikoridorina.

Vaatamata kohaliku taimestiku ja puistumahu vähenemisele võib energiapargi rajamise mõjusid taimestikule pidada valdavalt lokaalseteks ja projekti üldist sotsiaal-majanduslikku ning ka keskkonnakaitselist (taastuvenegia tootmisallikatega toodetud energiamahu suurenemisega väheneb fossiilsete kütuste kasutamise ja kaevandamise vajadus) kasutegurit silmas pidades väheolulisteks mõjudeks, millede head seisukorda on võimalik peale energiapargi rajamise lõpetamist kerge taastada. Pigem võib suure tõenäosusega eeldada, et energiapargi ümbruskonna visuaal-esteetiline seisukord teataval määral isegi paraneb.

KSH aruandes hinnatakse Aidu energiapargi asukoha alternatiive üldisemalt, kontekstis, kas võtta energiapargi alana kasutusele endine korrastatud karjääriala või arendada energiaparki kuskil mujal, pannes paneelide ja tuulikute alla põllumaa, reaalne mets või tootmismaa jne.

Mõjud loodusvarade kasutusele, nende omadused ja taastumisevõime

Loodusvarad on looduskeskkonna osa, mida inimühiskond olemasoluks vajab ja tootmises kasutab ja kõik see, mida ei ole loonud inimene, kuid mida kasutatakse majandustegevuses. Loodusvaraks loetakse elupaiku, liike, kaitstavaid alasid, vett ja pinnast. Tee-ehitus on suhteliselt ressursimahukas tegevus, mis üldjuhul nõuavad ka kohalike loodusvarade kasutamist. Tee-ehituseks vajaminevad materjalid, loodusvaradest (kruus, killustik, liiv, muld jms) hangitakse üldjuhul riiklikest maardlatest, millede avamise ja kasutamise keskkonnamõju on eelnevalt hinnatud ning seega antud töö piirkonnas sellest lokaalne negatiivne mõju puudub. Arvestades energiapargi rajamisega kaasnevaid võimalike ehitusmahte ning asjaolu, et suurem osa vajalikest maavaradest asuvad seal samas karjäärialal või selle vahetus läheduses, siis on alust arvata, et kavandatav tegevus ei põhjusta maavaravarude kättesaadavuse olulist vähenemist.

Mõju loomadele

Kavandatav energiapargi asukoht paikneb endise intensiivse maapealse kaevandamise karjääris, mistõttu ei ole tegemist loomade seisukohast olulise elupaiga mõjutamisega. Samas, peale ala korrastamist on aja möödudes suurenenud taimestikuline liigirikkus ja ala on alles muutumas lindudele ja loomadele sobilikuks elupaigaks.

DP-eskiislahendusega kavandatakse energiaparki püstitada mikrotuulikuid WTW-01.001, millede labad pöörlevad horisontaalselt ja suhteliselt maapinna lähedal, kujutades sellega

häiringuid põhjustavad objektid tuulepargi lähedale sattuvatele loomadele. Seepärast võib eeldada, et kui päikesepaneelide ridade vahelist haljasala võivad loomad hakata kasutama ka toitumisalana (näiteks kasutatakse lambaid ja veiseid päikeseparkides paneeliridade vahelise taimeistiku kasvu kärpimiseks), siis suhteliselt maapinna lähedal pöörlevad tuulikute labad võivad hakata loomi siiski nii palju häirima, et neid alasid hakatakse loomade poolt vältima.

Kuigi maismaaimetajate puhul pole veetakistuste ületamine üldjuhul probleemiks, siis karjääri endistest juurdepääsuteedest kujunenud ja veega täitunud kanalitesüsteem võivad pärssida maismaaloomde liikumist nendel kinnistutel. Seda eelkõige seetõttu, et tekkinud veetakistused on nii ida-lääne kui ka põhja-lõuna suunalised, omavahel ühendatud veekanalite võrgustik ja on moodustanud loomade jaoks raskendatud juurdepääsuga territooriumi ca 6 x 4 km suurusel alal.

Päikeseпарк, peale selle valmimist otseselt negatiivseid mõjusid loomadele/lindudele ei oma. Nagu näitavad ornitoloogide tähelepanekud, siis on suured avatud rohumaad igati sobilikud elupaigad pisinärilistele ja seetõttu ka toitumisaladeks röövlindudele ja pisikiskjatele.

Foto 8 Päikesepaneeli varitsuspaigana kasutatav hiireviu. Foto: O. Hiimäe

Endistesse juurdepääsuteede kanalitesse moodustunud veekanalite kaldaäärne põõsa- ja puisturinne pakuvad elu- ja pesapaika tavapärastele põõsalindudele, kes saavad olema häiritud peamiselt ehitustegevuse perioodil. Peale ehitustegevuse lõppu ehitusega seonduvad häiringud kaovad ning endine olukord taastub. Paraku tähendab energiapargi rajamine, et suuremal osal alal teostatakse täielik lageraie ning seega väheneb eelkõige põõsalindudele sobilike elu- ja pesitsuspaikade territoorium. Kuna tuulikute ja paneelide vahelist territooriumit hakatakse regulaarselt hooldama, siis on mõju pikaajaline.

Oletada võib, et veekanalite äärne looduslikum keskkond on elupaigaks ka mõningatele poolveelistele nagu mink, saarmas, konnad või närilised aga ka käsitiivalistele. Ka nende tegevust häiritakse peamiselt ehitustegevuse perioodil. Olulist negatiivset mõju nendele loomadele siiski ette näha ei ole. Võimalike negatiivsete mõjutuste selgitamiseks küsitakse seisukohad zooloogidelt.

Mõjud looduskaitsele objektidele

Enne kaevandamistegevuse algust Aidu karjääriväljal kaitsealuseid taimeliike ja väärtuslikke metsamaid ei esinenud. Maapealse kaevandamistegevuse käigus muudeti maastik ja seal kasvanud looduslik taimestik tehnogeenseks taimevabaks maastikuks. Peale kaevandamistegevuse lõpetamist ala korrastati - maade majandusliku väärtuse tõstmiseks, metsloomade elukeskkonna taastamiseks ja piirkonna ökoloogilise seisundi parandamiseks taastati metsakultuurid, vastavalt suletavate kaevandamisosade järjestusele. Tegemist on inimese poolt erinevatel ajastutel ja seega erinevas kasvufaasis istutatud metsaga.

Maa-ameti looduskaitse ja Natura2000 kaardirakenduse ning EELIS keskkonnaregistri järgi kavandataval projektil ja selle vahetus läheduses kaitsealuste loomade elupaigad või taimeliikide kasvukohad puuduvad.

Jäätme- ja energiamahukus

Ehitustöödel tekkivad jäätmed (sh ka ohtlikud jäätmed) kogutakse eraldi ning antakse üle jäätmeluba, kompleksluba või ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavatele ettevõtetele. Ehitusjäätmete käitlemise eest vastutab jäätmete valdaja. Antud projekti puhul pole oodata jäätmeteket mahus, mis võiks ületada piirkonna keskkonnataluvust.

Ehitustööde käigus kasutatakse energiat ehitusmasinate ja ehitusmaterjale transportivate masinate tööks (kütusekulu) jms.

Müra, vibratsioon ja visuaalne mõju

KSH analüüsitakse müra ja vibratsiooni võimalikkuse ja võimalike mõjude ulatust nii energiapargi ehituse kui ka selle toimimise perioodil ning hinnatakse tuulikute kui ka päikesepaneelide visuaalset mõju nii piirkonna elanike, piirkonna külastajate kui ka üldisemas kontekstis.

Mõjud kliimale

Nii tuulikud kui ka päikesepaneelid mõjutavad nii piirkonna mikrokliimaatilisi tingimusi kui ka esineb seos globaalsete kliimamuutustega. Käesoleva projekti eesmärk on vähendada negatiivsete mõjude mõju kliimaatilistele teguritele. KSH-s analüüsitakse kavandatava energiapargi mõju riiklikule kasvuhoonegaaside (KHG) heitele, tuues välja nii mõju elektrienergia tootmise heitkogustele kui ka võimalikud taristu rajamise (nt raadamine) ning selle töös hoidmisega/ülekandegaga seotud heitkogused.

6.3.2. Mõjud sotsiaal-majanduslikule keskkonnale

Energia kättesaadavuse teema on eriti aktuaalseks muutunud seisuga september 2021, kus nii Eestit kui ka laiemalt kogu Euroopat on tabanud totaalne energiaallikate, sh. ka elektrienergia defitsiit, mistõttu on uute taastuvenergiavõimsuste installeerimine hädavajalik elektrihindadest tuleneva sotsiaal-majandusliku mõju saavutamiseks. Seda nii üksikisiku e. üksiku majapidamise kui ka laiemalt ettevõtluskeskkonna konkurentsivõime säilitamise sisukohast.

Kohalike elanike heaolu, tervis ning sotsiaalsed vajadused

Inimese heaolu ja tervise täpsustamise vajadus tuleneb eelkõige energiapargi rajamise perioodil ehitusautode suureneva liikluse poolt tekitatava müra negatiivset mõju avaldavatest teguritest, mille mõjusid uuritakse eelkõige ettevaatusprintsipiibist lähtuvalt. Piirkonnas on tegemist suhteliselt hõreda asustustihedusega ning enamus eluhoonetest asuvad juurdepääsuteedest piisavalt kaugel, mistõttu on liiklusest tingitud müra, vibratsiooni, valguse ja heitgaaside negatiivsed mõjutused esialgsel hinnangul valdavalt lokaalse mõjuga. Seetõttu ei saa liiklusvahendite poolt tekitatud müra mõju kohalike inimeste tervisele pidada suure kaaluga mõjuteguriks.

Mõjud kohalike elanike varale

Mõjutused kohalike elanike varale on suhteliselt lokaalse mõjuga. Pigem võib eeldada, et uue tegevusvaldkonna ning täiendavate töökohtade lisandumsega valda paraneb nii mõnegi kohaliku elaniku majanduslik olukord ning selle kaudu ka mõju tema varale.

Piirkonna maa ja kinnisvara väärtuse muutus

Eeldatavalt ei mõjuta kavandatud mikrotuulikud ega ka päikesepark ümbruskonna maa ja kinnisvara väärtust, sest DP alad asuvad olemasolevatest elamualadest piisavalt kaugel. Pigem võib prognoosida, et uue tegevusvaldkonna lisandumsega suureneb selle ettevõtluspiirkonna arengupotentsiaal, mis omakorda pigem tõstab maa hinda.

Piirkonna majanduslik situatsioon (töökohad, investeeringud, ettevõtlus)

2020. aasta esimesel poolaastal esitati Elektrilevi 4318 elektritootja liitumistaotlust, mida on sama suur hulk kui 2019 aastal esitatud avalduste hulk tervikuna, mistõttu võib selgelt väita, et elektrivõrguga liitumise trendi vaadates on tegemist tugeva kasvutrendiga. Valdava enamiku liitumistaotlustest moodustasid taastuvate energiaallikate ehk roheenergial põhinevad tootmised, millest ülekaalukalt kõige suurema osa moodustasid päikeseelektrijaamad.

Kui 2019. aasta lõpu seisuga oli Eesti Elektrilevi võrgus 3000 taastuvenergia tootjat, siis 2020 aasta esimesel poolel on Elektrilevi valmis ehitanud juba 1052 elektritootja liitumispunkti, koguvõimsusega 73,4 MW. Elektrilevi prognooside kohaselt, on 2020 aasta lõpuks Eestis ligikaudu 6100 elektritootjat, summaarse võimsusega kuni 530 MW. Tootmisvõimsus suurusjärgus 530 MW katab ära 2/3 Elektrilevi võrgu suvisest tarbimisvõimsusest.

Täiendava taastuenergiapargi rajamine võib piirkonna majandusele avaldada positiivset mõju, aktiveerida ettevõtlust piirkonnas ja tuua piirkonda uusi investeeringuid. Tööhõive seisukohast toimuvad arengud nii otseselt kui ka kaudselt mõjutatud ettevõtmistes.

Võimalikud positiivsed arengud tööhõive seisukohast:

- Energiapargi ehitus aga ka hilisemaid hooldustöid saab teha kohalike ettevõtete/töötajate abiga (pinnase ettevalmistustööd, transport, juurdepääsuteede rajamine, muude kommunikatsioonitrasside rajamine ning hiljem nende hooldustööd);
- Kaudsed mõjud ehituse ajal (tarbitakse kohaliku kaubanduse, transpordi teenuseid);
- Investeeringud infrastruktuuri – parendatakse suuremate juurdepääsuteede kvaliteeti, vms.

Liikluse korraldamisest tulenev keskkonnakoormus

Piirkonna liikluskorraldus tekitab häiringuid vaid vähesel määral, peamiselt energiapargi ehitamise perioodil. Seega on muutused vaadeldavad ajutiste ja lühiajaliste muutustena. Raskeliiklus on aktiivsem ehitusperioodil (materjalide juurdevedu, ehitusmasinad), hiljem taandub liiklus tavaliikluseks, mis eeldatavalt ei ole liiga intensiivne, et tekitaks olulist rahuloematust ümberkaudsetele elanikele. Liiklusest tulenev mõningane keskkonnakoormuse kasv ei kujune siiski olulist mõju omada võivaks probleemiks.

Mõju infrastruktuurile

Energiapargi rajamise ajal kasutatakse olemasolevaid lokaalse tähtsusega teid, mistõttu võib olemasolevatel teedel esineda ajutiselt suurenevat koormust ja häiringuid liikluskorralduses. Uut teedevõrgustiku rajamist ette ei nähta. Mõju kohalikele teedele on lühiajaline st. energiapargi ehitusaegne ja ei peeta seetõttu oluliseks mõjuks. Pigem muutub teedevõrk paremini juurdepääsetavamaks.

Mõjud kultuuripärandile

Planeeringualal muinsuskaitsealised või kultuuriväärtuse puuduvad.

Mõju iseloom (st otsene, kaudne, teisene, kumulatiivne, lühiajaline, keskmise pikkusega ja pikaajaline, pidev ja ajutine, positiivne ja negatiivne)

Peamised tegevused:

Metsa raadamine – sellises mahus metsa raadamine on ilmselgelt otsese negatiivse mõjuga tegevus looduskeskkonna suhtes, kuna väheneb vallas oleva metsamaa pindala, väheneb loodusala maastikuline mosaiiksus ning osaliselt väheneb rohekoridori funktsionaalsus. Tegemist on pikaajaliste mõjudega, mis kestavad nii kaua, kuni ala kasutusotsarve on energiapark.

Siinkohas on oluline meeles pidada, et 317 ha metsamaad on kõlvikulise koosseisu maht, e. metsamaa statistiline näitaja. Reaalselt ei ole võimalik selles mahus raadamist teostada, kuna reaalselt looduses puid valdaval enamusel maast ei eksiteeri. Raadamistööd on võimalik teostada vaid suhteliselt hõredalt kasvama läinud, ca 10 a tagasi istutatud männi ja kase noorendikele ning seda hinnanguliselt kinnistul 43801:001:0123 kuni 60 ha ja kinnistul 43801:001:0165 kuni 20 ha suurusel maa-alal. Suures osas on planeeringuala puhul tegemist paroodaväljaga, kus puud, mida maha võtta puuduvad.

Peale energiapargi tegevuse lõpetamist on võimalik ala suhteliselt lihtsate vahenditega võtta taaskasutusele metsamaana ning see uuesti metsastada, st. taastada esialgne olukord.

Juurdepääsuteede rajamine ja korrastamine – olemasolevad teed on valdavalt tagasihoidlikus korras ja kohati raskesti läbitavad klibu- või pinnasteed. Koostöös veepargi ning Aidu tuuleenergia arendajatega muudetakse teede seisukord oluliselt paremaks. Tegemist on positiivsete ja pikaajaliste mõjudega sotsiaal-majanduslikust seisukohast.

Energiapargi rajamine juba raadatud maastikule ei oma olulist negatiivset mõju. Küll aga on energiapargi käitamisel sotsiaal-majanduslikust seisukohast tegemist positiivsete ja pikaajaliste mõjudega, mis kumuleeruvad kogu valla sotsiaal-majandusliku ning üldise arenguvõime paranemises. Samuti suureneb energia tootmine taastuenergiaga ning sellega väheneb vajadus võtta kasutusele fossiilseid energiaressursse ja avada uusi karjääre. Paraneb piirkonna aga ka kogu Eesti taastuenergiabilanss ning väheneb CO ühendite emissioon keskkonda.

Energiaparki kavandatakse püstitada mikortuuliku WTW-01.001, millede labad pöörlevad horisontaalselt ja suhteliselt maapinna lähedal, kujutades sellega häiringuid põhjustava objekti tuulepargi lähedale sattuvatele loomadele, mille tulemusena hakkavad loomad just tuulepargiks kujundatud alasid vältima. Mõjud on negatiivse iseloomuga ja pikaajalised, kuid hästi lokaalsed. Ümbruskonnas on piisavalt avatud ja metsastatud alasid, et piirkonna loomadele jätkuks nii toitumis- kui ka migratsioonialasid.

Mõju ulatus (geograafiline ala, mõjutatava rahvastiku/looduslike elupaikade/liikide arv)

Loodus- ja inimkeskkonnale tekitatavad negatiivsed mõjud on valdavalt lokaalse iseloomuga. Mõjude ulatus peaks esialgsete hinnangute kohaselt ulatuma ca 500 - 1000 m. Küll aga mõjutatakse tugevalt positiivsete mõjudega piirkonna majanduskeskkonda ja üldist majanduslikku atraktiivsust. Eeldada võib, et valla ettevõtluskeskkonna maine, tööhõivega seotud näitajad ja kinnisvara väärtused tõusevad oluliselt.

Mõju suurus, keerukus ja mõju tõenäosus

Enamus kirjeldatud mõjudest ei ole suured ega keerukad, on lühiajalise iseloomuga ning vähenevad oluliselt peale ehitustööde lõpetamist. Lühiajaliste mõjude esinemise tõenäosus on arvestatav, kuid need vähenevad oluliselt peale ehitustööde lõpetamist.

Mõju kestvus, sagedus ja pöördumus

Lühiajaliste mõjude kestvus on suuresti seotud ehitustegevusega ja need vähenevad oluliselt peale ehitustööde lõpetamist. Orienteeruvalt kulub energiapargi rajamiseks 3-5 aastat. Mõjud ei ole üldjuhul sagedased. Metsamaa muutmise tootmiskaas tekitatavad mõjud on sisuliselt pöördumatud. Looduslikuks jäävate alade mõjud on valdavalt positiivset laadi ja kergesti pöörduvad või leevendatavad.

Pikaajaliste mõjude hindamisel võetakse arvesse, et energiapark on rajatud ning prognoositakse ja hinnatakse mõjusid, mis kaasnevad energiaparki rajatud objektide käimisest. Pikaajaliste mõjude prognoosimisel arvestatakse energiapargi elueaks ca 30 aastat. Seega hinnatakse mõjusid 5-30 aastat.

Tegevusega kaasnev kumulatiivne ja piiriülene mõju

Kõik tekitatavad mõjud on eeldatavalt lokaalse iseloomuga ega põhjusta piiriüleste mõjude tekkimist. Samuti ei ole seoses kavandatud tegevuste ja teiste lähiala planeeringute või projektide elluviimisega ette näha oluliste negatiivsete mõjude kumuleerumist. Seda muidugi juhul, kui kõiki lähipiirkonda kavandatud ettevõtmisi (nt. tööstusliku tuulepargi, lasketiiru, sõudekanali vms.) ei hakata realiseerima ning ehitama täpselt ühel ja samal ajaperioodil, mis on väga ebatõenäoline. Ühtlasi asuvad erinevad arendusprojektid üksteisest geograafiliselt piisavalt kaugel, et hakata koosmõjus üksteist või kohalike elanike elukeskkonda mõjutama.

Kumulatiivsete mõjude all võib vaadelda ka valla ärikeskkonna mõjutamist antud piirkonnas, mis eeldatavalt paraneb e. toob kaasa positiivseid mõjusid.

7. KESKKONNAMÕJU HINDAMISE PROTSESSI OSAPOOLED

Isikud ja asutused, keda kavandatud tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi planeeringu tulemuste vastu:

Arendamisest huvitatud isik:

SA Ida-Viru Investeeringute Agentuur, mida esindab juhatuse esimees Teet Kuusmik, Tel: 511 4 685, e-post: info@ivia.ee

Otsustaja ja KSH korraldaja:

Lüganuse Vallavalitsus, mida esindab vallavanem Marja-Liisa Veiser Tel: 332 1 320
e-post: valitsus@lyganuse.ee

Alutaguse Vallavalitsus, mida esindab vallavanem Tauno Võhmar Tel: 336 6 901
e-post: info@alutagusevald.ee

Detailplaneeringu koostaja:

Skepast&Puhkim OÜ, mida esindab planeeringute spetsialist Ivan Gavrilov
Tel: 503 1 352, e-post: ivan.gavrilov@skpk.ee

Keskkonnamõju hindaja:

Keskkonnaagentuur Viridis OÜ, aadress Tartu mnt 14, Tallinn, mida esindab keskkonnaekspert Olavi Hiimäe Tel: 527 8 027, e-post: olavi.hiimae@gmail.com

Töögrupp:

Olavi Hiimäe - KSH juhtekspert (litsents KMH0161) MSc maastikuökoloogia

KSH juhtekspert, Olavi Hiimäe (MSc maastikuökoloogia ja keskkonnakorraldus), omab sellekohast õigust vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 34 lg 3, tunneb keskkonnamõju hindamise põhimõtteid, protseduuri ja hindamisega seonduvaid õigusakte.

Tööülesanded ja teemavaldkonnad - KSH protsessi juhtimine, maastik, loomastik-linnustik, inim- ja sotsiaal-majanduslikud mõjud, GIS analüüsid ja maatrikshindamine

Andres Piirsalu – Entec Eesti OÜ, projektijuhtimine

Ivan Gavrilov – planeeringulahenduste visualiseeringud

Eneli Niinepuu – MSc maastikuarhitektuur, dendroloogiline ja taimestikuline analüüs, looduskaitseiline taimestik

Heiki Nurmsalu – TÜ hüdrogeoloog, hüdroloogia ja geoloogia

Tiit Hunt – MSc zooloogia, loomastik ja elus loodus

Avalikkus ja pädevate asutuste seisukohad:

Huvitatud isikud ja asutused osalevad KSH protsessis avaliku menetluse teel. Väljatöötamise kavatsusega/aruandega seonduvaid ametkondlike toiminguid, nagu seisukohtade küsimist ja KSH VTK/KSH aruande avalikustamist korraldab oma piirkonna vallavalitsus. Väljatöötamise kavatsuse ja KSH aruande tulemustest teavitatakse ning küsitakse seisukohta järgmistelt ametkondadelt:

- Keskkonnaamet
- Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK)
- Tarbijakaitse ja Tehnilise Järeelvalve Amet
- Kaitseministeerium
- Maa-amet
- Lennuamet
- Politsei- ja Piirivalveamet
- Rahandusministeerium

Kõik KSH protsessi perioodil laekunud teavituskirjad ning seisukohad lisatakse KSH VTK/KSH aruande lisadesse ja vajadusel täiendatakse ettepanekute alusel KSH VTK dokumenti/KSH aruannet.

Teisi planeeringualaga piirnevate kinnistute omanike või planeeringuga otseselt või kaudselt seotud isikud, kellel võib olla põhjendatud huvi kavandatud tegevuste vastu ja kes on maksimaalselt huvitatud kõrge kvaliteediga elukeskkonnast teavitatakse kohalikes lehtedes Lüganuse vallaleht ja Alutaguse valla leht, maakonnalehes Põhjarannik, väljaande Ametlikud Teadaanded ja kohaliku omavalitsuse kodulehe kaudu. Väljavõtted teavitamistest ja saadud vastuskirjadest lisatakse KSH väljatöötamise kavatsuse/KSH aruande lisadesse.

KSH protsessi käigus täiendavate asjaolude selgumisel võib mõjutatavate ja/või huvitatud isikute ja asutuste nimekiri täieneda.

8. KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE TEGEVUSKAVA

Kavandatud protseduuriline tegevus	Aeg	Osapool
DP eskiislahenduse loomine ja KSH protsessi algatamine		Arendaja DP planeerija
Koostöös DP koostaja ning KSH juhteksperdi/ eksperdirühmaga koostab planeeringu koostamise korraldaja KSH väljatöötamise kavatsuse (edaspidi VTK) eelnõu	Märts 2022	KOV DP planeerija KSH ekspert
DP lähteseisukohtade ja KSH VTK kohta seisukohtade küsimine KKAm-lt ja teistelt asjaomastelt asutustelt. Ettepanekuid saab esitada 30 päeva jooksul.	30 päeva	KOV
KSH VTK korrigeerimine vastavalt esitatud ettepanekutele ning esitatud ettepanekute arvesse võtmise ja arvestamata jätmise kohta selgituste esitamine KKAm-le	Ca 30 päeva	KSH ekspert DP planeerija KOV
DP koostamise korraldaja vaatab esitatud ettepanekud läbi ning teeb nende alusel DP lähteseisukohtades ja KSH VTK-s vajalikud muudatused.	September 2022	KOV KSH ekspert
DP lähteseisukohtade ja KSH VTK avalikustamine planeeringu koostamise korraldaja, valla veebilehel.	September 2022	KOV
KSH aruande eelnõu koostamine. Välitööd ja fooniinfo (taimestik, kohalikud sotsiaal-majanduslikud tingimused, jne) kogumine, vajalike uuringute teostamine	September-november 2022	KSH ekspertgrupp
DP ja KSH aruande eelnõu avalikustamisest teavitamine, avalik väljapanek ning avalik arutelu. Väljapanek kestab vähemalt 30 päeva, avalikustamisest tuleb teatada vähemalt 14 päeva enne selle toimumist ja arutelu peab toimuma hiljemalt 45 päeva peale avaliku väljapaneku lõppu.	Ca 60 päeva	KOV
DP ja KSH aruande eelnõu avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemustest teavitamine, tulemustega arvestamine, küsimustele vastamine ning vajadusel DP ja KSH aruande täiendamine vastavalt esitatud ettepanekutele.		KSH ekspert DP planeerija KOV
DP põhilahenduse ja KSH aruande koostamine/täiendamine.	Ca 30 päeva	KSH ekspert DP planeerija KOV
DP ja KSH aruande esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks asjaomastele isikutele ja asutustele. Ettepanekuid saab esitada 30 päeva jooksul.	30 päeva	KOV
DP koostamise korraldaja vaatab esitatud ettepanekud läbi ning teeb nende alusel DP-s ja KSH aruandes vajalikud muudatused.	30 päeva	KOV DP koostaja KSH ekspert
KSH aruande tulemuste lisamine detailplaneeringusse.		KSH ekspert DP planeerija
DP ja KSH aruande vastuvõtmine	30 päeva	KOV
DP (sh KSH aruande) avalik väljapanek ja avalik arutelu. Väljapanek kestab vähemalt 30 päeva, avalikustamisest tuleb teatada vähemalt 14 päeva enne selle toimumist ja arutelu peab toimuma hiljemalt 45 päeva peale avaliku väljapaneku lõppu.	Orienteeruvalt Aprill-Mai 2023	DP koostaja KSH ekspert KOV
Avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemuste arvestamine, tulemustest teavitamine.		DP koostaja KSH ekspert KOV
DP heakskiitmine	30-60 päeva	KOV Rahandus- ministeerium
DP kehtestamine	Orienteeruvalt Juuni 2023	KKAm

LISAD

LISA 1 Aidu taastuvenergiapargi KSH algatamine**ALUTAGUSE VALLAVOLIKOGU****OTSUS**

Iisaku

28. jaanuar 2021 nr 303

Aidu taastuvenergiapargi detailplaneeringu ja selle keskkonnamõjude strateegilise hindamise algatamine

Sihtasutus Ida-Virumaa Tööstusala Arendus (registrikood 90003841) on esitanud Alutaguse Vallavalitsusele taotluse detailplaneeringu algatamiseks Alutaguse vallas Võrnu külas asuval Aidu karjääriväli 2 (49801:001:2000) kinnistul. Detailplaneeringu eesmärk on tuule- ja päikeseenergiapargi rajamiseks tingimuste määramine. Planeeritavale alale kavandatakse elektrialajaam, mikrotuulikud ja päikesepaneelid ning neid teenindavate ehitiste, ühenduste ja elektriakaabelliinide võimalikud asukohad. Tuulikute ja/või päikesepaneelide arv, täpne asukoht ja tehnilised näitajad selguvad detailplaneeringu koostamise käigus. Detailplaneeringu algatamise taotlus esitati samal ajal ka Lüganuse Vallavalitsusele, et algatada planeering Aidu-Nõmme külas Kivijärve kinnistul ja Aidu külas Kohtla metskond 199 kinnistul. Alutaguse valla territooriumil asuv Aidu karjääriväli 2 kinnistu piirneb Lüganuse valla Kivijärve kinnistuga.

Planeeritav maa-ala hõlmab Alutaguse vallas Võrnu külas asuvat Aidu karjääriväli 2 (49801:001:2000, mäetööstusmaa 100%, pindala 115,76 ha) kinnistut. Ülejäänud planeeritav ala hõlmab Lüganuse valla haldusterritooriumil asuvat Aidu-Nõmme küla Kivijärve (43801:001:0165) kinnistut ning Aidu küla Kohtla metskond 199 (43801:001:0123) kinnistut. Tegemist on riigimandis olevate maaüksustega, mille riigivara valitseja on Keskkonnaministeerium ning volitatud asutus Maa-amet.

Planeeritava maa-ala piir on toodud käesoleva otsuse lisas 1. Planeeritava maa-ala suurus Alutaguse valla territooriumil on ca 116 ha. Koos Lüganuse valla territooriumil planeeritava maa-alaga on planeeringuala suurus ca 515 ha.

Planeeritav maa-ala asub Aidu karjääri territooriumi lõunapoolses osas. Ala läbivad põhja-lõuna suunaliselt veega täitunud tranšeed, mis liituvad lõunaosas kaevandatud alal lääne-ida suunalise veega täitunud tranšeeaga. Ligipääs territooriumile toimub mööda olemasolevaid valdavalt kruusa- ja aherainepinnaseid teid.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kombineeritud taastuvenergiapargi (tuule- ja päikeseenergia) rajamine. Planeeritavas roheenergiapargis kavandatakse asukohad 692-le elektrituulikule ja/või päikesepaneelidele. Kolme kinnistu peale kokku kavandatav taastuvenergiapark on võimsusega vähemalt 40 MW. Detailplaneeringu koostamise käigus selgitatakse välja võimalused kavandatava energiapargi ühendamiseks üldisesse energiavõrku.

Detailplaneeringuga määratakse tuulikute ja päikesepaneelide võimalikud asukohad, elektrialajaama, kaabelliinide, ühenduste soovitatavad asukohad, ehituskruuntide maksimaalsuurused ja maakasutussihetstarbed, täpsustatakse servituutide seadmise vajadus,

selgitatakse täiendavad ehituslikud tingimused tuulikute, päikesepaneelide ja kommunikatsioonide rajamiseks.

Planeeringuala jääb osaliselt riigikaitselise objekti Aidu lasketiiru ohutsooni, mis asub Aidu karjääriväli 2 maaüksusest ca 1 km kaugusel Lasketiiru (44901:002:0409) maaüksusel. Lasketiiru ohutsoon on 2000 m.

Vabariigi Valitsuse 01.10.2015 määruse nr 102 „Olulise ruumilise mõjuga ehitiste nimekiri“ kohaselt ei ole tegemist olulise ruumilise mõjuga ehitisega, sest elektrituulikute kõrgus on alla 30 meetri.

Vastavalt Alutaguse valla üldplaneeringule (kehtestatud Alutaguse Vallavolikogu 29.10.2020 otsusega nr 285) on Aidu karjääri lõunaserva ettenähtud ainuke Alutaguse valda kavandatud potentsiaalne tuulepargi ala. Antud alale on võimalik tuulikuid püstitada peale uue kaitseväre radari tööle hakkamist (radar peaks valmima 2024. aastal). Alutaguse valla planeeritud tuulepargi alale on võimalik püstitada tuulikuid absoluutkõrgusega kuni 200 m (Kaitseministeeriumi loal on lubatud ka kõrgemate tuulikute rajamine ilma, et see oleks üldplaneeringuga vastuolus). Vastavalt kehtivale üldplaneeringule on tuulepargi alale lubatud kombineeritud taastuenergiapargi (nt tuuleenergia ja päikeseenergia) rajamine, kuid teise taastuenergia liigi kasutamine ei tohi piirata tuulikute püstitamist. Vastavalt üldplaneeringule sobivad päikesepeakide rajamiseks eelkõige kasutusest välja langenud tootmisalad, tööstusalad ja karjäärid. Päikeseelektrijaamad (sh kõik elektri tootmiseks kasutatavad päikesepaneelid) peavad vastama õigusaktidega kehtestatud elektromagnetilise ühilduvuse nõuetele ja asjakohastele standarditele, sest nõuetele mittevastavad päikeseelektrijaamad (sh kõik elektri tootmiseks kasutatavad päikesepaneelid) võivad vähendada riigikaitselise ehitise töövõimet.

Vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanähtumissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 33 lõike 1 punktile 3 tuleb keskkonnamõju strateegiline hindamine (edaspidi *KSH*) algatada kui detailplaneeringuga kavandatakse KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevust. KeHJS § 6 lõike 1 punkt 31¹ sätestab, et olulise keskkonnamõjuga tegevus on üle 100 hektari suuruse pindalaga metsamaa raadamine. Tulenevalt KeHJS § 6 lõike 2 punktist 3 ning määruse „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 2 punktist 2 tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang rohkem kui viie tuulikuga tuuleelektrijaama, mille koguvõimsus on üle 7,5 megavati, rajamisel maismaale ning kaaluda keskkonnamõjude hindamise koostamist. OÜ Entec Eesti koostöös Keskkonnaagentuur Viridis OÜ-ga on koostanud Aidu karjääri kavandatud taastuenergiapargi keskkonnamõju strateegilise eelhindamise (töö nr 1266/20, 26.09.2020), eesmärgiga välja selgitada kavandatava roheenergiapargi esmase eskiislahenduse elluviimisega kaasnev võimalik keskkonnamõju ja selle ulatus. Töö käigus hinnati võimalikke mõjusid keskkonnale ning vajadusel nähti ette keskkonnameetmed ebasoodsa mõju minimeerimiseks ja/või vältimiseks.

Detailplaneeringuga kavandatav tegevus hõlmab Lüganuse valla territooriumil üle 100 ha metsamaa raadamist, mis vastavalt KeHJS § 6 lõike 1 punktile 31¹ on olulise keskkonnamõjuga tegevus. Alutaguse valla territooriumile jääval Aidu karjääriväli 2 (49801:001:2000) kinnistul on metsamaad 91,48 ha, mis jääb alla olulise keskkonnamõjuga metsamaa raadamise piiri.

Detailplaneeringu algatamise eelnõu koos KSH vajalikkuse eelhindanguga esitati seisukoha küsimiseks Keskkonnaametile, Keskkonnaministeeriumile, Kaitseministeeriumile ja Maaametile. Keskkonnaamet andis arvamuse 10.11.2020 kirjaga nr 6 5/20/18218 4 ning oli seisukohal, et planeeritava tegevusele on vajalik algatada KSH, kuna tegevus vastab KeHJS § 6 lõike 1 punktile 31¹ ning soovitas teha ühise KSH kõigi detailplaneeringu alade kohta nii Lüganuse vallas kui ka Alutaguse vallas. Kaitseministeerium andis seisukoha 27.11.2020 kirjaga nr 12-1/20/3589, et Kaitseministeeriumi hinnangul on Aidu taastuenergiapark ellu

viidav osaliselt ning tuulenergeetika lahendust ei ole võimalik rajada kuni Kirde-Eesti osaliselt tuuleenergeetikale avavate kompensatsioonimeetmete tööle hakkamiseni, mis toimub eeldatavalt 2024. aastal, sest kavandatavad elektrituulikud avaldaksid negatiivset mõju riigikaitsele raadiosüsteemidele. Keskkonnaministeerium edastas 29.11.2020 kirjaga nr 7-15/20/4794-4 seisukoha, et Lüganuse valla territooriumil peaks koos detailplaneeringu koostamise algatamisega algatama ka KSH ja nõustus KSH eelhindangus esitatud järeldusega, et KSH algatamisel on soovitatav see läbi viia kõikidele planeeringualadele ning juba ettevaatusprintsipi arvesse võttes peame oluliseks KSH algatada nii Lüganuse kui Alutaguse valla detailplaneeringutega kavandatavatel aladel. Riigimetsa Majandamise Keskus edastas 11.12.2020 kirjaga nr 3-1.1/3548 arvamuse ning oli seisukohal, planeeringu tegemisel on vaja algatada ka planeeringu keskkonnamõju hindamine. Maa-amet soovitas 22.12.2020 kirjaga nr 6 3/20/15858 5 lähtuda RMK arvamusest ning algatada KSH kogu planeeringuala ulatuses.

Lähtudes asjaolust, et Aidu taastuenergiapargi arendamist kavandatakse ühtsena Alutaguse valla ja Lüganuse valla territooriumil, tuleb keskkonnamõju hinnata tegevusele tervikuna. Tulenevalt planeerimisseaduse § 124 lõikest 5 detailplaneeringu koostamisel, kui planeering on aluseks KeHJS § 6 lõike 1 kohasele tegevusele, on kohustuslik keskkonnamõju strateegiline hindamine. Lähtudes planeerimisseaduse § 124 lõikest 7 kui detailplaneeringu koostamisel on nõutav keskkonnamõju strateegiline hindamine, lähtutakse detailplaneeringu menetlemisel üldplaneeringu menetlemisele ettenähtud nõuetest.

Võimalike uuringute tegemise vajadus selgub detailplaneeringu koostamise käigus. Detailplaneeringu koostamisest huvitatud isik on sihtasutus Ida-Virumaa Tööstusala Arendus, korraldaja on Alutaguse Vallavalitsus.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõike 1, planeerimisseaduse § 77 lõike 1, § 124 lõike 7 ning keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõike 1 punkti 31¹, § 33 lõike 1 punkti 1, § 35 lõigete 1 ja 5 alusel ning huvitatud isiku ja Alutaguse Vallavalitsuse vahel sõlmitud koostöölepingust detailplaneeringu ja KSH finantseerimise osas

Alutaguse Vallavolikogu

o t s u s t a b:

1. Algatada Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu koostamine Alutaguse vallas Võrnu külas Aidu karjääriväli 2 (49801:001:2000) maaüksusel eesmärgiga rajada Aidu karjääri territooriumi lõunapoolsele alale taastuenergiapark (tuule- ja päikeseenergia).
2. Kinnitada planeeringuala piir vastavalt lisale 1 (ühel lehel). Planeeringuala suurus on ca 116 ha. Võimalike uuringute läbiviimise vajadus selgub detailplaneeringu koostamise käigus.
3. Algatada Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu koostamise keskkonnamõju strateegiline hindamine. Detailplaneeringuga kavandatav tegevus tervikuna hõlmab KeHJS § 6 lg 1 p 31¹ nimetatud tegevust (üle 100 hektari suuruse pindalaga metsamaa raadamine), mille tõttu on keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine kohustuslik.
4. Detailplaneeringu koostamise algataja ja kehtestaja on Alutaguse Vallavolikogu (Tartu mnt 56, lisaku alevik).

5. Detailplaneeringu koostamise ja KSH algatamise otsusega on võimalik tutvuda Alutaguse Vallavalitsuses tööajal (Tartu mnt 56, lisaku alevik) ja valla veebilehel www.alutagusevald.ee
6. Otsuse peale võib esitada Alutaguse Vallavolikogule vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsusest teadasaamise päevast või päevast, millal oleks pidanud otsusest teada saama või esitada kaebus Tartu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavakstegemisest.
7. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

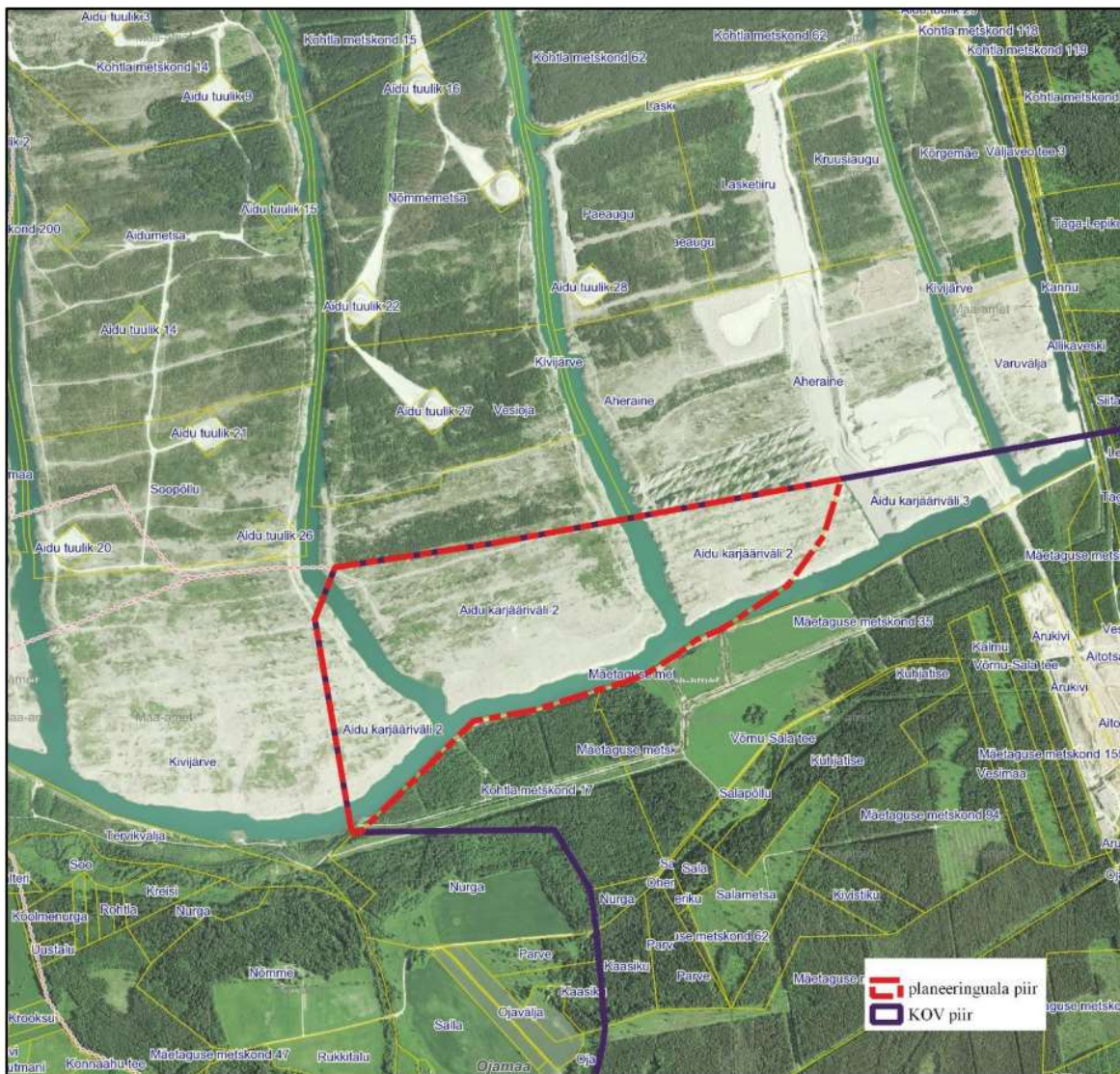
/allkirjastatud digitaalselt/

Raivo Raap
Volikogu esimees

Lisa 1

Alutaguse Vallavolikogu 28.01.2021. a
otsuse nr 303 juurde

Planeeringuala skeem

Planeeringuala suurus on ca 116 ha.

Ortofoto: Maa-amet

LÜGANUSE VALLAVOLIKOGU OTSUS

Kiviõli

28. jaanuar 2021 nr 298

Aidu taastuvenegiapargi detailplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine

Sihtasutus Ida-Virumaa Tööstusala Arendus (registrikood 90003841) esitas 01.06.2020 Lügänuše Vallavalitsusele taotluse (Lisa 1) Lügänuše vallas Aidu-Nõmme külas Kivijärve kinnistule (katastriüksuse nr 43801:001:0165, sihtotstarve mäetööstusmaa 100%, pindala 223,08 ha, Lisa 2) ja Aidu külas Kohtla metskond 199 kinnistule (43801:001:0123, maatulundusmaa 100%, 68,22 ha, Lisa 3) detailplaneeringu algatamiseks, mille eesmärk on tuule- ja päikeseenergiapargi rajamiseks tingimuste määramine. Planeeritavale alale kavandatakse elektrialajaam, mikrotuulikud ja päikesepaneelid ning neid teenindavate ehitiste, ühenduste ja elektrikaabelliinide võimalikud asukohad. Tuulikute ja/või päikesepaneelide arv, täpne asukoht ja tehnilised näitajad selguvad detailplaneeringu protsessi jooksul. Detailplaneeringu algatamise taotlus esitati samal ajal ka Alutaguse Vallavalitsusele, et algatada planeering Aidu karjääriväli 2 kinnistul (49801:001:2000), mis külgneb Kivijärve kinnistuga. Kinnistute omanik on Eesti Vabariik, valitseja Keskkonnaministeerium, volitatud asutus Kivijärve puhul Maa-amet ja Kohtla metskond 199 puhul Riigimetsa Majandamise Keskus. Lügänuše valla territooriumil asuv Kivijärve kinnistu piirneb Alutaguse valla Aidu karjääriväli 2 kinnistuga.

Tegemist on ammendatud põlevkivikarjääriga, mida liigendavad kunagiste väljaveoteede süvenditesse kujunenud kanalid. Kohtla metskond 199 kinnistule on istutatud valdavalt männi ja kase istikuid, mille vanus ulatub 10-15 aastani. Kuna puistu on küllaltki tihe ja hooldus- või harvendusraiet ei ole teostatud, on alustaimestik suhteliselt hõre ja liigivaene. Kivijärve kinnistul domineerivad samuti istutatud mänd ja kask, mille vanusevahemik on 5-10 aastat ning kõrgus mändidel 1,5 m ja kaskedel kuni 2,5 m. Alustaimestik on kesine, sobiv kuivades kasvutingimustes kasvavatele taimedele. Kogu karjäärialal on kaevandamise ajast olemas väiksemad pinnasteed, seega on juurdepääs kinnistutele olemas mitmest suunast. Kinnistutel ei ole ühtegi hoonet ega muud objekti, kommunikatsioonid puuduvad. Maakasutusele kitsendusi põhjustavatest teguritest on planeeringualal Aidu lasketiiru kaitsetsoon (Kivijärve kinnistul) ja Aidu kaevevälja geoloogilised piirangud. Kultuurimälestisi, pärandkultuuri- ega looduskaitse all olevaid objekte ei ole.

Eesmärk on rajada osaliselt ammendunud avamaa Aidu põlevkivikarjääri ning selle rekultiveerimiskava alusel taashaljastatud aladele päikesepaneelidest ja mikrotuulikutest koosnev taastuvenegia tootmispark, millest kujuneks terviklik elektritootmise objekt, mis lisaks tuulikutele ja/või päikesepaneelidele koosneb teedest, alajaama(de)st jms. Kavandatakse asukohad 692-le elektrituulikule ja/või päikesepaneelidele. Kolme kinnistu peale kokku kavandatakse vähemalt 40 MW võimsusega taastuvenegiaparki. Detailplaneeringu koostamise käigus selgitatakse välja võimalused kavandatava energiapargi ühendamiseks üldisesse energiavõrku. Lahendatakse kinnistute optimaalne kasutus taastuvenegiarajatiste püstitamiseks sobivate ja mitesobivate aladena, mille alusel viiakse läbi kinnistute jagamine ja sihtotstarvete määramine. Nähakse ette võimalikud täisehitamismahud ja taastuvenegiarajatiste maksimaalsed kõrgused, kommunikatsioonide rajamise koridorid (sh tuulikute ja päikesepaneelide teenindusmaa, elektrikaabelliinide, teede

ja teenindavate ehitiste asukohad) planeeringualustel kinnistutel ja vajadusel lähialal. Kavas on ka juurdepääsuteede seisukorra parendamine.

Detailplaneeringuga kaasneb maakasutuse sihtotstarbe täielik muutmine mäetööstusmaast ja maatulundusmaast tootmismaaiks, mis tingib üldplaneeringu põhilahenduse muutmise vajaduse planeerimisseaduse (PlanS) § 142 lõike 1 punkti 1 alusel. PlanS § 142 lõike 2 alusel kohaldatakse sellisel juhul detailplaneeringu koostamisele üldplaneeringu koostamisele ettenähtud menetlust ning koostööle ja kaasamisele detailplaneeringu koostamisele ettenähtud nõudeid.

Tulenevalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 6 lõike 2 punktist 3 ja § 33 lõike 2 punktist 3, selle seaduse alusel kehtestatud määrase „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 2 punktist 2 ning planeerimisseaduse § 142 lõikest 6 tellis planeeringu algatamise taotleja keskkonnamõju strateegilise eelhindamise, mille koostasid Entec Eesti OÜ koostöös Keskkonnaagentuur Viridis OÜ-ga (töö nr 1266/20, 26.09.2020, Lisa 4).

KeHJS § 6 lõike 1 punkti 31¹ kohaselt on keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) läbi viimine kohustuslik, kui kavandatakse üle 100 hektari suuruse pindalaga metsamaa raadamist. Kivijärve kinnistul on metsamaa pindala 158,6 ha, seega tuleb planeeringuga Kivijärve kinnistule kavandatud tegevusi pidada olulise keskkonnamõjuga tegevuseks ning paralleelselt detailplaneeringuga algatada KSH protsess. KSH algatamise või algatamata jätmise osas kaalutletud otsuse tegemiseks konsulteeris Lügänu Vallavalitsus ja Sihtasutus Ida-Virumaa Tööstusala Arendus Keskkonnaministeeriumiga, Keskkonnaametiga, Riigimetsa Majandamise Keskusega ja Maa-ametiga.

Oktoobris 2020 koostatud Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu koostamise algatamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise eelnõu koos keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindanguga esitati seisukoha küsimiseks Keskkonnaametile, Keskkonnaministeeriumile, Kaitseministeeriumile, Riigimetsa Majandamise Keskusele ja Maa-ametile.

Kuigi KeHJS § 6 lõike 2 punkti 10 alusel ei ole KSH algatamine eelhindangu koostaja hinnangul vajalik, kuna suurem osa rajatavatest juurdepääsuteedest rajatakse kaevandusalale (rikutud pinnasega alale), kus reaalselt metsa ei kasva, on nii Keskkonnaameti, Keskkonnaministeeriumi kui Riigimetsa Majandamise Keskuse ja Maa-ameti seisukohalt vajalik KSH täies mahus algatamine järgmistel põhjustel:

- metsamaaks peetakse metsaseaduse § 3 lg 2 p 1 kohaselt maad, mis on metsamaa kõlvikuna kantud maakatastrisse. Detailplaneeringutega kavandatakse taastuenergiapargi rajamist kolmele kinnistule, millest kaks asuvad Lügänu ja üks Alutaguse vallas. Maa-ameti maakatastris on 1. jaanuari 2020. aasta seisuga registreeritud kõlvikutest Kivijärve maaüksusel (43801:001:0165) 158,69 ha metsamaad, Aidu karjääriväli 2 maaüksusel (49801:001:2000) 91,48 ha metsamaad ning Kohtla metskond 199 maaüksusel (43801:001:0123) 67,62 ha metsamaad. Seega on KeHJS § 6 lg 1 p 311 kohaselt kohustuslik koos detailplaneeringuga KSH algatada vähemalt Lügänu valla territooriumil, sest taastuenergiapargi rajamiseks toimub raadamine üle 100 ha pindalaga metsamaal.
- Riigimetsa Majandamise Keskus on oma 11.12.2020 kirjaga nr 3-1.1/3548 selgitanud huvi detailplaneeringute koostamisse kaasamiseks ning on seisukohal KSH algatada. Sama seisukohta jagab ka Maa-amet oma 22.12.2020 kirjas nr 6-3/20/15858-5.
- Keskkonnaamet on oma 10.11.2020 kirjas nr 6-5/20/18218-3 esitanud järgmise

seisukoha: KSH tuleb algtada vastavalt KeHJS § 33 lg 1 p 3, mis sätetab, et keskkonnamõju strateegiline hindamine tuleb algtada, kui strateegiline planeerimisdokument on detailplaneering, mille alusel kavandatakse KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevust ning KeHJS § 6 lg 1 p 3¹, mis sätetab, et olulise keskkonnamõjuga tegevus on üle 100 hektari suuruse pindalaga metsamaa raadamine ning planeerimisestuse § 124 lg-le 5, mis sätetab, et detailplaneeringu koostamisel, kui planeering on aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõike 1 kohasele tegevusele, on kohustuslik keskkonnamõju strateegiline hindamine. Seega on antud juhul KSH kohustuslik.

Arvestades eeltoodud asjaoludega ja aluseks võttes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõike 1, § 22 lõike 2, planeerimisestuse § 124 lõikest 5, § 128 lõike 1, § 131 lõike 2, § 142 lõike 1 punkti 1, lähtudes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 35 lõikest 1, asjaomaste asutuste seisukohtadest ning Sihtasutus Ida-Virumaa Tööstusalaade Arendus detailplaneeringu koostamise algtamise taotlusest, Lügause Vallavolikogu

otsustab:

1. Algtada Lügause vallas Aidu-Nõmme külas Kivijärve kinnistule ja Aidu külas Kohtla metskond 199 kinnistule detailplaneeringu koostamine kokku 291,30 ha pindalaga alale, eesmärgiga rajada Aidu karjääri territooriumi lõunapoolsele alale taastuenergiapark (tuule- ja päikeseenergia).
2. Kinnitada planeeringuala piir ja pindala vastavalt otsuse lisaks olevale joonistele (Lisad 2 ja 3).
3. Algtada detailplaneeringu koostamisel keskkonnamõju strateegiline hindamine.
4. Detailplaneeringu koostamise algtaja ja kehtestaja on Lügause Vallavolikogu, koostamise korraldaja Lügause Vallavalitsus.
5. Volitada vallavanem sõlmima detailplaneeringu koostamisest huvitatud isikuga leping planeeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamisega kaasnevate kulude tasumiseks.
6. Volitada vallavanem sõlmima detailplaneeringu koostamisest huvitatud isikuga haldusleping tehnoarajatiste ja -liitumiste väljaehitamiseks ning nende tegevustega kaasnevate kulude tasumiseks.
7. Detailplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algtamise otsusega saab tutvuda Lügause Vallavalitsuses aadressil Keskpuiestee 20, Kiviõli linn, Lügause vald tööpäevadel kell 9:00 kuni 15:00 ja valla veebilehel www.lyganuse.ee.
8. Lügause Vallavalitsusel teatada detailplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algtamisest ajalehes Põhjarannik, Lügause valla lehes, väljaandes Ametlikud Teadaanded ja Lügause valla veebilehel www.lyganuse.ee ning teavitada asjaomaseid asutusi ja isikuid.
9. Otsus jõustub teatavakstegemisest.
10. Käesoleva otsuse peale võib esitada Lügause Vallavolikogule vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates korraldusest teadasaamise päevast või

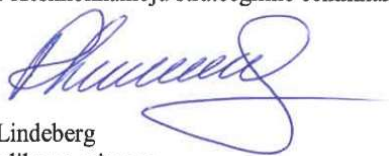
esitada kaebuse Tartu Halduskohtule, Jõhvi kohtumajas Kooli 2a, 41532 Jõhvi, halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse jõustumisest.

Lisa 1. Planeeringu algatamise taotlus

Lisa 2. Eskiislahendus 43801:001:0165

Lisa 3. Eskiislahendus 43801:001:0123

Lisa 4. Keskkonnamõju strateegiline eelhindang

Risto Lindeberg
vallavolikogu esimees

LISA 2 Aidu taastuenergiapargi DP KSH VTKle asjaomaste asutuste poolt esitatud parandusettepanekud ja seisukohad

KESKKONNAMINISTEERIUM

Liina Talistu
Alutaguse Vallavalitsus

Teie 22.04.2022 nr 7-6/68-1

Marja-Liisa Veiser
Lüganuse Vallavalitsus

Teie 22.04.2022 nr 6-1/7-16

Meie 16.06.2022 nr 7-15/22/1825-4

Ettepanekud Aidu taastuenergiapargi
detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise
hindamise väljatöötamise kavatsuse kohta

Austatud proua Talistu ja proua Veiser

Alutaguse Vallavalitsus ja Lüganuse Vallavalitsus esitasid Keskkonnaministeeriumile planeerimiseaduse (PlanS) § 81 kohaselt ettepanekute esitamiseks Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu ja selle keskkonnamõjude strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse. Keskkonnaministeerium pikendas 20.05.2022 kirjaga nr 7-15/22/1825-3 menetlustähtaega kuni 20.06.2022.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kombineeritud taastuenergiapargi (tuule- ja päikeseenergia) rajamine 692-le horisontaalsele mikroelektrituulikule ja/või päikesepaneelidele (300 000 paneeli) koguvõimsusega 150 MW. Detailplaneeringuga moodustatakse krundid, määratakse asukohad horisontaalsetele mikroelektrituulikule ja/või päikesepaneelidele, samuti kommunikatsioonide rajamise koridorid (tuulikute ja päikesepaneelide teenindusmaa, elektriakaabelliinide, teede ja teenindavate ehitiste asukohad) ja selgitatakse võimalused kavandatava energiapargi ühendamiseks üldisesse energiavõrku. Planeeringuala, kogupindala ca 407 ha, hõlmab Alutaguse vallas Võrnu külas paiknevat Aidu karjääriväli 2 kinnistut¹ ning Lüganuse vallas Aidu-Nõmme ja Aidu külas asuvaid Kivijärve ja Kohtla metskond kinnistuid².

Ministeerium on tutvunud esitatud dokumentidega ning märgib alljärgnevat.

1. KSH väljatöötamise kavatsuse peatükis 2 „Teave keskkonnamõju hindamise sisu kohta“ punktis 6 „KSH põhimõtted. Metoodika, tegevuskava ja KSH protsess“ on toodud planeeritud tegevuse võimalikud alternatiivid ja nende kirjeldus. Samas punktis on kirjutatud, et alternatiivide esitamise eesmärk on leida huvitatud isikutega koostöös parim võimalik planeeringulahendus ning selgitada planeeringualale rajatavate rajatiste võimalik maht ja tehnoloogiline lahendus.

¹ Aidu karjääriväli 2 (katastritunnus 49801:001:2000, pindala ca 116 ha, valitseja: Keskkonnaministeerium, volitatud asutus Maa-amet).

² Kivijärve (katastritunnus 43801:001:0165, pindala 223.08 ha, valitseja: Keskkonnaministeerium, volitatud asutus Maa-amet);

Kohtla metskond 199 (katastritunnus 43801:001:0123, pindala ca 68 ha, valitseja: Keskkonnaministeerium, volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus).

Planeeritud tegevuse osas on toodud kolm võimalikku alternatiivi (taastuenergiapargis kavandatakse asukohad 692-le horisontaalsele mikroelektrituulikule ja/või päikesepaneelidele; kavandatakse asukohad vaid päikesepaneelidele; kavandatakse asukohad vaid mikroituulikutele) ja 0-alternatiiv (kavandatav tegevus ei realiseeru).

Juhime tähelepanu, et planeeringulahenduse väljatöötamisel tuleb arvestada metsa säilitamisega võimalikult maksimaalsel määral ning palume alternatiivsete lahenduste kaalumisel arvestada ka Riigimetsa Majandamise Keskuse seisukohaga (11.12.2020 kirjaga nr 3-1.1/3548 ja 17.05.2022 kirjaga nr 1-55/2022/9) Kohtla metskond 199 kinnisasja osas. Samuti on KSH väljatöötamise kavatsuse lk 14 kirjas, et eksperthinnangu kohaselt on Kohtla metskond 199 kinnistust kujunemas taime- ja maastikuökoloogilises mõistes väärtuslikum metsaala.

2. Juhime tähelepanu, et peatükis 6.3.1 „Mõjud looduskeskkonnale“ ei ole loomastiku mõjude juures ära toodud, kas kavandatava tegevuse mõju hinnatakse ka käsitiivalistele, kui loomarühmale, kellele on tuuleparkide rajamisel täheldatud olulist mõju. Palume KSH väljatöötamise kavatsust täiendada.
3. Palume hinnata ka ehitustegevuse aegse müra mõju ümbruskonnale.
4. Eeldame KSH väljatöötamise kavatsuse põhjal, et KSH hinnangus tuuakse kavandatavate tuuleparkide mõju riiklikule kasvuhoonegaaside (KHG) heitele, tuues välja nii mõju elektrienergia tootmise heitkogustele kui ka võimalikud taristu rajamise (nt raadamine) ning selle töös hoidmisega/ülekandega seotud heitkogused (nt SF6). Hinnang tuleks anda KHG heitkoguste kohta aastas keskmiselt.
5. Palume hinnata ka kliimamuutuste mõjust tingitud riske kavandatavatele tegevustele ning võimalikke leevendusmeetmeid kliimamuutuste mõjuga toimetulekuks.
6. Keskkonnaministeerium on 14.04.2019 käskkirjaga nr 1-2/19/301 volitanud Riigimetsa Majandamise Keskust esindama ja andma seisukohti detailplaneeringu menetlustes planeerimiseaduses sätestatud korras, kui planeeritav maa-ala hõlmab või planeeringu mõju ulatub kinnisasjale, mille riigivara volitatud asutus on Riigimetsa Majandamise Keskus. Palume peatükis 7 „Keskkonnamõju hindamise protsessi osapooled“ toodud ametkondade loetelu, kellelt küsitakse seisukohta täiendada.
7. Tehnilise märkusena palume joonised üle vaadata ning korrigeerida nii, et joonisel toodud info oleks loetav.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kaupo Heinma
Asekantsler

Kristy Käärid, 626 0742, kristy.kaarid@envir.ee
Laura Remmelgas, 626 2895, laura.remmelgas@envir.ee
Arvi Toss, 626 0749, arvi.toss@envir.ee
Maris Pärn, 626 0730, maris.parn@envir.ee
Antti Pääsukene, 626 2854, antti.paasukene@envir.ee
Reet Pruul, 626 0731, reet.pruul@envir.ee

KESKKONNAAMET

Alutaguse Vallavalitsus
info@alutagusevald.ee

Teie 19.04.2022 nr 7-6/68-1

Meie 19.05.2022 nr 6-5/22/7547-3

**Ettepanekud Aidu taastuenergiapargi
detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise
hindamise väljatöötamise kavatsuse kohta**

Esitasite Keskkonnaametile ettepanekute saamiseks Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu keskkonnamõjude strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK).

Aidu taastuenergiapargi detailplaneering ja selle KSH algatati 28.01.2021 Lüganuse Vallavolikogu otsusega nr 298 ja 29.01.2021 Alutaguse Vallavolikogu otsusega nr 303. Planeeritav maa-ala hõlmab Lüganuse vallas Aidu-Nõmme külas asuvat Kivijärve¹ ja Aidu külas asuvat Kohtla metskond 199² kinnistut ning Alutaguse vallas Võrnu külas asuvat Aidu karjääriväli 2³ kinnistut. Planeeritava ala kogupindala on ca 407 ha, millest 291 ha asub Lüganuse valla territooriumil ja 116 ha Alutaguse valla territooriumil.

DP eesmärk on kombineeritud taastuenergiapargi rajamine ning tuule- ja päikeseenergiapargi rajamiseks tingimuste määramine. Kavandatud on rajada osaliselt ammendunud avamaa Aidu põlevkivikarjääri ning selle rekultiveerimiskava alusel taashaljastatud aladele päikesepaneelidest ja/või mikrotuulikuteest koosnev taastuenergia tootmisпарк.

Keskkonnaamet on tutvunud materjalidega ning esitab ettepanekud Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu KSH VTK kohta:

1. Palume mõistete kasutamisel pidada silmas järgmist: 1. Mõiste "rekultiveerimine" asemel on korrektne kasutada sõna "korrastamine". 2. Mõistete "kaevandus", "avamaakaevandus", "kaevandustegevus", "kaevandusjärgne" jms asemel on antud kontekstis korrektne kasutada sõnu "karjäär", "kaevandamistegevus", "kaevandamisjärgne" jms.
2. Aidu karjäär on käesolevaks hetkeks (tingimuslikult) korrastatuks tunnistatud vaid osaliselt. Endiselt on korrastatuks tunnistamata katastriüksused Aheraine (katastritunnus 44901:002:0408) ja Aidu karjääriväli 2 (katastritunnus 49801:001:2000) - nende alade korrastatuks tunnistamise tähtaeg on 31.12.2023.
3. Kavandatud on taastuenergiaparki paigaldada mikrotuulikuid kõrgusega 12-15 m ja nende labade diameeter on 12 m. Samuti on kavandatud paigaldada kogu alale 300 000

¹ Katastritunnus 43801:001:0165; registriosa nr 2194108

² Katastritunnus 43801:001:0123; registriosa nr 10265950

³ Katastritunnus 49801:001:2000; registriosa nr 4714650

Roheline 64 / 80010 Pärnu / Tel 662 5999 / Faks 680 7427 / e-post: info@keskkonnaamet.ee /
www.keskkonnaamet.ee / Registrikood 70008658

päikesepaneeli koguvõimsusega 150 MW. Märgime, et nii tuulikud kui ka päikesepaneelid võivad olla lindudele ohtlikud. Päikesepaneel võib linnule paista peegelduste tõttu läbitava avana või veepinnana, mille vastu lind surnuks lendab. Tuulikute labad on ohtlikud eelkõige röövlindudele, kes lennul maapinnalt toitu otsides tuuliku labadesse lendab. Eelnevast lähtudes palume hinnata ka mõjusid alal paiknevale linnustikule ning samuti juhib Keskkonnaamet tähelepanu linnustiku uuringu vajadusele.

4. Soovitame tutvuda maismaa tuulikuparkide planeerimise kriteeriumitega, mis on Keskkonnaamet koostanud kohaliku omavalitsuse jaoks, materjal on kättesaadav: <https://keskkonnaamet.ee/ru/media/3418/download>. Antud dokumendis on viidatud, et lindude kokkupõrkeohtu tuulikutega (eelkõige tuuliku labad) suurendab tuulikute paigaldamine tihti kasutatavatele liikumisteedele, nt pesitsusala ja toitumisala vahele, rände pudelikaelte piirkonda jne.
5. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et Keskkonnaministeerium on tellinud uuringu "Üle-eestiline maismaalinnustiku analüüs", mis peaks valmima 2022. a sügisel. Uuringu eesmärgiks on potentsiaalsete tuuleenergiaks sobivate maismaa-alade planeerimine ilma loodusväärtusi kahjustamata ja võimalike konfliktalade väljaselgitamine.
6. Maa-ameti 1:50 000 geoloogilise baaskaardi põhjavee kaitstuse teemakaardi andmetel paikneb taastuenergiapargi ala kaitsmata ja vähesel määral nõrgalt kaitstud põhjaveega alal. Märgime, et vajalik on hinnata ka mõju põhjaveele.
7. Palume KSH VTK-s parandada seaduse ebatäpsus (lk 6). Viidatud on KeHJS § 33 lg 21, kuid õige on KeHJS § 33 lg 2¹.
8. KSH VTK-s on esitatud: „ ... on vastavuses KeHJS seadusele (vastu võetud 22.02.2005, viimase redaktsiooni jõustumise kuupäev 13.07.2017). “ Märgime, et KSH algatamise hetkel jõustus keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse viimane redaktsioon 01.01.2021 (RT I, 10.07.2020, 46).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Manguse
juhataja
keskkonnakorralduse büroo

Teadmiseks: Lüganuse Vallavalitsus, valitsus@lyganuse.ee

Anna-Maria Tael 5351 3920 (keskkonnakorraldus)
anna-maria.tael@keskkonnaamet.ee

Lilli Tamm 5699 2028 (maapõu)
lilli.tamm@keskkonnaamet.ee

Lauri Saapar 527 3872 (looduskasutus)
lauri.saapar@keskkonnaamet.ee

Riigimetsa Majandamise Keskus

Sagadi küla, Haljala vald
45403 Lääne-Viru maakond
Registrikood 70004459

Tel 676 7500
rmk@rmk.ee
www.rmk.ee

Alutaguse Vallavalitsus
info@alutagusevald.ee
Lüganuse Vallavalitsus
valitsus@lyganuse.ee

Alutaguse 19.04.2022 nr 7-6/68-1
vald
Lüganuse 21.04.2022 nr 6-1/7-16
vald

Meie 17.05.2022 nr 1-55/2022/9

Ettepanekute esitamine Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu KSH väljatöötamise kavatsuse kohta

Lüganuse Vallavolikogu 28.01.2021 otsusega nr 298 ja Alutaguse Vallavolikogu 29.01.2021 otsusega nr 303 algatati Aidu taastuenergiapargi detailplaneering ja selle keskkonnamõjude strateegiline hindamine (KSH).

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kombineeritud taastuenergiapargi (tuule- ja päikeseenergia) rajamine. Detailplaneeringuga määratakse tuulikute ja päikesepaneelide ning elektrialajaama, kaabelliinide, ühenduste asukohad, ehituskruntide maksimaalsuurused ja maakasutussihtotstarbed, täpsustatakse servituutide seadmise vajadus, selgitatakse täiendavad ehituslikud tingimused tuulikute, päikesepaneelide ja kommunikatsioonide rajamiseks ning võimalused kavandatava energiapargi ühendamiseks üldisesse energiavõrku.

Detailplaneering hõlmab Lüganuse vallas (Aidu-Nõmme külas ja Aidu külas) ning Alutaguse vallas (Võrnu külas) paiknevaid maatükusi.

Lüganuse valla haldusüksuse territooriumile jäävad kinnistud:

- Kohtla metskond 199 (katastritunnus 43801:001:0123, pindala 68.22 ha, valitseja Keskkonnaministeerium, volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus);
- Kivijärve (katastritunnus 43801:001:0165, pindala 223.08 ha, valitseja Keskkonnaministeerium, volitatud asutus Maa-amet).

Alutaguse valla haldusüksuse territooriumile jääb kinnistu Aidu karjääriväli 2 (katastritunnus 49801:001:2000, pindala 115.76 ha, valitseja Keskkonnaministeerium, volitatud asutus Maa-amet).

Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringuga moodustub kaks eraldiseisvat energiaparki:

- detailplaneeringualale nr 1 jäävad kinnistud Aidu karjääriväli 2 ning Kivijärve;

- detailplaneeringualale nr 2 jääb Kohtla metstkond 199 kinnistu.

Kohtla metstkond 199 kinnistu on planeeritud jagada kuueks krundiks:

- krunt pos. 13, pindalaga 644 462 m², sihtotstarbega 100% tootmismaa;
- krunt pos. 14, pindalaga 2 579 m², sihtotstarbega 100% tootmismaa;
- krunt pos. 15, pindalaga 15 600 m², sihtotstarbega 100% tootmismaa;
- krunt pos. 16, pindalaga 15 600 m², sihtotstarbega 100% tootmismaa;
- krunt pos. 17, pindalaga 3 555 m², sihtotstarbega 100% tootmismaa;
- krunt pos. 25, pindalaga 400 m², sihtotstarbega 100% tootmismaa;

Detailplaneeringuga on moodustatavale kuule krundile tehtud ettepanek ehitusõiguse määramiseks järgmiselt:

- krunt pos. 13, hoonete / rajatiste maksimaalne kõrgus 30 m, maksimaalne täisehitus krundi pindalast 87%;
- krunt pos. 14, hoonete / rajatiste maksimaalne kõrgus 30 m, maksimaalne täisehitus krundi pindalast 90%;
- krunt pos. 15, hoonete / rajatiste maksimaalne kõrgus 30 m, maksimaalne täisehitus krundi pindalast 100%;
- krunt pos. 16, hoonete / rajatiste maksimaalne kõrgus 30 m, maksimaalne täisehitus krundi pindalast 100%;
- krunt pos. 17, hoonete / rajatiste maksimaalne kõrgus 30 m, maksimaalne täisehitus krundi pindalast 90%;
- krunt pos. 25 krundile võib püstitada ainult piirkonnavalajaama koos teenindavate rajatistega.

Keskkonnaagentuur Viridis OÜ „Aidu karjääri kavandatud taastuenergiapargi detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse (KSH VTK)“ kohaselt kujuneks Aidu taastuenergiapargist terviklik elektritootmise objekt, mis lisaks tuulikutele ja/või päikesepaneelidele koosneb teedest, alajaama(de)st, elektrikaabelliinide koridoridest jne. Planeeritavas taastuenergiapargis kavandatakse asukohad 692-le horisontaalsele mikroelektrituulikule ja/või päikesepaneelidele. Juhul kui kogu ala aga kaetakse päikesepaneelidega, on planeeritud päikesepaneele detailplaneeringu aladele kokku 300 000 ning pargi koguvõimsus 150 MW. Detailplaneeringu koostamise käigus selgitatakse võimalus paigaldada mikrotootlikud vaheldumisi päikesepaneelidega või paigaldada neid sobivas suhtes (50/50% või 10/90% või 30/70% jne - sõltub tuulemõõtmise tulemustest). Pargi liitumisvõimalustena on kaalumisel liitumine Püssi 330 kV PAJ-ga, Aidu tuulepargi alajaama või VKG Ojamaa kaevanduse varustamiseks rajatud alajaamaga.

KSH VTK kohaselt on Kohtla metstkond 199 kinnisasjast suurem osa maast kaetud tiheda okaspuu ja lehtpuu segametsaga. Puistus domineerivad istutatud mänd, kask, vaher, pihlakas. Puistu vanus on ca 10-15 a. Alustaimestik on liigivaene. Vaatamata kehvale kasvupinnasele (kiviklibu) ja sisuliselt olematule huumusekihile on istutatud puud suures osas kasvama läinud. Aastane juurdekasv on tagasihoidlik 12-15 cm aastas. Kuna istutatud puistu on küllaltki tihe ja alal pole vahepealsel ajal teostatud hooldusvõi harvendusraiet, siis on sealne alustaimestik suhteliselt hõre ja liigivaene, milles domineerivad harilik kortsleht, põdrakanep, mesikas ja mitmed kõrreliste liigid. Tuulele avatud pinnase tõttu on mullastiku kiht praktiliselt olematu, mistõttu puudub taimestik peaaegu täielikult just avatumates kohtades. Rohhtaimestik on oluliselt liigirikkam ning lopsakam

üksikutes avaramates metsa sisestes laikudes. Kohtla metskond 199 kinnistul on metsamaad 67.62 ha. KSH VTK kohaselt on võimalik raadamistööd teostada kinnisasjal kuni 60 ha ulatuses.

Ida-Viru maakonnaplaneering on kehtestatud Ida-Viru maavanema 28.12.2016 korraldusega nr 1-1/2016/278, seda on täiendatud 08.02.2017 korraldusega nr 1-1/2017/25. Maakonnaplaneeringu seletuskirja kohaselt toimub potentsiaalsete tuulepargi alade väljaarendamine läbi detailsema planeerimise (riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneering, kohaliku omavalitsuse üld-, teema või eriplaneering, detailplaneering) ja keskkonnamõtjude strateegilise hindamise. Maakonnaplaneeringu tehnovõrkude joonisele on kantud kõrge tuulepotentsiaaliga alad ning potentsiaalsed tuulepargi alad. Kohtla metskond 199 kinnisasi piirneb maakonnaplaneeringu kohaselt potentsiaalse tuulepargi alaga ning suures osas selle alaga ei kattu.

17.03.2011 Maidla Vallavolikogu otsusega nr 143 on kehtestatud Maidla valla üldplaneeringu teemaplaneering „Olulise ruumilise mõjuga Aidu tuulepargi, seda toetava infrastruktuuri ja rekreatsioonialade ning lasketiiru asukohavalik“. Teemaplaneeringu põhijoonise kohaselt asub Kohtla metskond 199 kinnisasi teemaplaneeringu alal kuid teemaplaneeringuga on kinnisasja maakasutuseks määratud maatulundusmaa ja metsamaa ning tuulikuid planeeritud ei ole.

22.08.2018 Lügänu Vallavolikogu otsusega nr 99 on algatatud Lügänu valla üldplaneeringu koostamine ja üldplaneeringu keskkonnamõtju strateegilise hindamise läbiviimine. Eelnõu avalik väljapanek toimus 07.10.2021 – 05.11.2021. Avalikule väljapanekule esitatud üldplaneeringu kohaselt kattub Kohtla metskond 199 kinnisasi osaliselt läänepool maakonnaplaneeringust üle kantud potentsiaalselt sobiva alaga tuulenergeetika arendamiseks (arendusvõimalused selguvad DP, KSH ja uuringute käigus) ning kinnisasja kesk- ja idaosa üldplaneeringuga määratud potentsiaalse tuulepargi alaga.

05.11.2021 kirjaga nr 3-1.1/3167-3 esitas RMK Lügänu valla üldplaneeringule tuuleenergeetikat puudutavad ettepanekud, milles töi muuhulgas välja, et *RMK on üldisel seisukohal, et esmajärjekorras võiks potentsiaalsete energiaparkide asukohtadena läbi vaadata reformimata riigimaad; taastuenergiapark võiks rajada esmajärjekorras mittemetsamaadele, rohumaadele ja metsastamata karjäärialadele; taastuenergiapark ei tohiks rajada metsamaadele.*

03.12.2021 kirjaga nr 6-1/3-113 edastas Lügänu vald üldplaneeringu ja keskkonnamõtju strateegilise hindamise eelnõu avaliku väljapaneku tulemused ning koondtabeli avaliku väljapaneku ajal esitatud ettepanekutest ja Lügänu valla seisukohtadest. Ühe seisukohana on vald välja toonud, et *taastuenergeetika osas ei määra üldplaneering realiseerimise prioriteete ning vald mõistab, et edukalt metsastatud alasid on otstarbekas käsitleda metsamaana.*

Samuti on RMK 11.12.2020 kirjaga nr 3-1.1/3548 esitanud arvamuse Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu KSH eelhinnangu kohta, milles muu hulgas on välja toonud, et *maaiüksusel kasvavad aastatel 1991, 1996 ja 2001 kaevandusega rikutud alade rekultiveerimistööde käigus rajatud männimetsad. RMK ei pea õigeks taastuenergiapargi rajamist Kohtla metskond 199 maaiüksusele kuna alal kasvab mets ja nimetatud RMK hallatav maaiüksus on vajalik RMK põhiülesannete täitmiseks.*

Tänaeks ei ole RMK seisukoht võrreldes 11.12.2020 kirjaga nr 3-1.1/3548 esitatud arvamuse osas muutunud ning RMK ei pea endiselt õigeks taastuenergiapargi rajamist Kohtla metskond 199

maaüksusele kuna ala on edukalt metsastatud ja nimetatud RMK hallatav maaüksus on vajalik RMK põhiülesannete täitmiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Anne Margusoo
Taastuenergia arendamise spetsialist
Kinnisvaraosakond

anne.margusoo@rmk.ee

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Marja-Liisa Veiser
Lüganuse Vallavalitsus
valitsus@lyganuse.ee
Keskpuiestee 20
Lüganuse vald, 43199, Kiviõli, Ida-
Viru maakond

Teie 13.06.2022 nr 6-1/7-29

Meie 18.07.2022 nr 1.10-17/2022/4070-2

**Ettepanekud Aidu taastuenergiapargi
detailplaneeringu keskkonnamõtjude
strateegilise hindamise väljatöötamise
kavatsusele**

Austatud Marja-Liisa Veiser

Soovite Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt (MKM) ettepanekuid Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu keskkonnamõtjude strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsusele (KSH VTK). Alljärgnevalt esitab MKM oma tähelepanekud ja ettepanekud.

I. Üldine märkus:

Juhime tähelepanu, et esitatud KSH VTK-s ja kaaskirjas on Lüganuse vallas Aidu-Nõmme külas Kivijärve kinnistu (katastriüksuse tunnus 43801:001:0165) sihtotstarbeks mäetööstusmaa 100% ja Aidu külas Kohtla metskond 199 kinnistu (katastriüksuse tunnus 43801:001:0123) sihtotstarbeks maatulundusmaa 100%. Kuna tegu on kahe olemuselt eri tüüpi maakasutuse sihtotstarvetega, ei saa neid käsitleda sama moodi, sest ammendunud põlevkivikarjääris on keskkonnamõtju märkimisväärselt teistsugune kui maatulundusmaal. Seega tuleks KSH VTKs kinnistuid eraldi käsitleda.

Samas, maakatastri järgi on Kivijärve kinnistu (katastriüksuse tunnus 43801:001:0165) sihtotstarbeks märgitud maatulundusmaa 70% ja veekogude maa 30% (esitatud materjalides on sihtotstarbeks näidatud mäetööstusmaa 100%). Maakatastriseaduse § 18¹ lõike 9 kohaselt on maatulundusmaa põllumajandussaaduste tootmiseks või metsakasvatuseks kasutatav maa ja maa, millel on põllu- või metsamajanduslik potentsiaal.

Palume materjali vastavalt korrigeerida ja täiendada.

II. Järgnevalt esitame tähelepanekud ja ettepanekud KSH VTK-le:

2.1 Lk 7 esitatud alternatiivide kirjeldus on puudulik.

Näiteks alternatiivis 1 „kavandatakse asukohad 692-le horisontaalsele mikroelektrituulikule ja/või päikesepaneelidele“ ei ole välja toodud rajatavat võimsust; päikesepaneelide ja tuulikute keskkonnamõtju on väga erinev ja sõltub konkreetsest tehnilisest lahendusest. Märgime, et sellise

Suur-Ameerika 1 / 10122 Tallinn / 625 6342 / info@mkmm.ee / www.mkmm.ee
Registrikood 70003158

abstraktsusega kirjeldatud alternatiivide keskkonnamõju ei ole võimalik hinnata. Samuti puuduvad tehnilised andmed alternatiivide 2 ja 3 kohta.

2.2 Dokumendis on planeeringuala kirjeldus mõistmatu, ebajärjekindel ja vastuoluline. Palun viia ala kirjeldus kooskõlla kogu dokumendi ulatuses. Korrektne on planeeringuala detailne kirjeldus esitada dokumendi alguses. Lk 8 esitatud kirjelduses ei ole välja toodud, et tegemist on rekultiveeritud metsaalaga. Soovitame esitada iga kinnistu kohta eraldi kirjelduse, et tekiks tervikarusaam, mis olukord oli ja mis hetkel on.

Lk 8 on esitatud: „*Planeeringu algatamisega on tehtud ettepanek algatada Lüganuse vallas (Aidu-Nõmme ja Aidu külas) ja Alutaguse vallas (Võrnu külas) endises ammendunud varudega avatud põlevkivikarjääris asuvale planeeringualale Aidu taastuvenergiapargi (tuule- ja päikeseenergia) rajamiseks.*“

Palume täpsustada, kas Lüganuse vallas Aidu külas Kohtla metskonna maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksus (19943801:001:0123) on endine karjääri maa-ala.

2.3 Lk 8 on esitatud: „*Planeeritavas taastuvenergiapargis kavandatakse asukohad 692-le horisontaalsele mikroelektrituulikule ja/või päikesepaneelidele, mille tulemusena muudetakse enam kui 100 ha suuruse metsaala sihtotstarvet ja mistõttu on kavandatava tegevuse puhul tegemist olulise ruumilise mõjuga objektiga.*“

Planeeringu maa-ala kirjeldus on ebaselge. Jääb arusaamatuks, kas tegemist on suletud karjäärialaga või metsaalaga. Samas, lk 13 tuuakse välja, et metsamaa raadamine hõlmab Lüganuse vallas üle 200 ha suurust maa-ala.

Lk 14 esitatud infost „*Arvestades aga, et tegemist on endise avamaakaevanduse alaga, mitte taasmetsastatud metsaalaga, kasvupinnas on suhteliselt õhuke ja väheviljakas ning sellest tingitud on ka sinna peale istutatud mets võrdlemisi kidura kasvuga /.../“*“ saab järeldada, et maa-ala (millist kinnistut on siin mõeldud) on juba rekultiveeritud ja mets on juba istutatud. Palume dokumenti täiendada kinnistute järgi rekultiveerimise aja kohta, mida tehti ja mis vanuses on metsakultuur praegu.

Lk 14-15 on esitatud: „*Väljavõte Ida-Virumaa asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused, mis on vastu võetud 2003 a. Vastavalt rohevõrgustiku kaardile asuksid kinnistud Kivijärve ja Aidu Karjääriväli 2 terves ulatuses piirkondliku tähtsusega rohekoridoris (K2). Tegemist on aegunud kaartiga, sest just selles piirkonnas lõpetati kaevandamine 2012 a ja taasmetsastati 2015 a. Sellest tulenevalt ei saa Ida-Virumaa asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused esitatud rohevõrgustiku kaarti pidada sisuliselt adekvaatseks infoallikaks. Pigem peaks halli ristviirutusega piirkond – tehnogeensed taimkatteta alad ulatuma kuni Ojamaa jõeni.*“

Tekstist saab aru, et planeeringuala on rohevööndiala, aga peaks olema „tehnogeensed taimkatteta alad“. Kui maa-alal on praegu kasvamas noor mets, palume selgitada, kuidas mõista, et see saaks olla tehnogeenne taimkatteta ala.

Lk 22 on toodud planeeringuala kohta teistsugune, eeldatavasti täpsem kirjeldus.

Lk 28 „*Reaalselt ei ole võimalik sellises mahus raadamist teostada, kuna reaalselt looduses puid valdaval enamusel maast ei eksisteeri. Raadamistööd on võimalik teostada vaid ca 7-10 a tagasi istutatud männi ja kase noorendikel ning seda hinnanguliselt kinnistul 43801:001:0123 kuni 60 ha ja kinnistul 43801:001:0165 kuni 20 ha suurusel maa-alal.*“ ning

Lk 34 „Raadamistöid on võimalik teostada vaid suhteliselt hõredalt kasvama läinud, ca 10 a tagasi istutatud männi ja kase noorendikele /.../“ on planeeringualale antud veel üks kirjeldus.

Lk 29 on esitatud teistsugune kirjeldus: „Peale istutatud mets on küll kidura kasvuga, kuid enamasti istutatud puudest on kasvama läinud, mis tähendab, et taimestik on kasvukoha omaks võtnud.“

2.4 Lk 10 on pargi planeeritud võimsus välja toodud ainult päikesepaneelide osas, alternatiivid on tehniliselt kirjeldamata.

2.5 Lk 17 „Valla ÜP käsitleb ka RMK Penijõe–Aegviidu–Kauksi matkatee paiknemist Aidu karjääri alal - puudutab eelkõige kinnistut Kohtla metskond 199, sest läheb sellest ida pool paiknevat veekanali äärt mööda kuni sõudekanalini, ületab nende ühenduskohta ja läheb teiselt poolt tagasi Aidu karjääri põhjapoolsesse ossa.“ Palun täpsustada, mida see tähendab antud dokumendi kontekstis: kas soovitakse matkatee asukohta muuta või planeeritakse, et hakkab läbima rajatavat energiaparki.

2.6 Lk 30 „Kuna pargi käitamine ei tähenda pidevat inimese viibimist piirkonnas, siis võib oletada, et loomad leiavad pargiala olema kasutatav migratsioonikoridorina.“ Palun selgitust, kas kavandatavat päikeseparki ei planeerita ümbritseda taraga.

2.7 Lk 30 „DP-eskiislahendusega kavandatakse energiaparki püstitada mikrotuulikuid WTW-01.001, millede labad pöörlevad horisontaalselt ja suhteliselt maapinna lähedal“, palume täpsustada suhteliselt mõistet, lisades kõrguse maapinnast meetrites.

2.8 Lk 32 „Mõjud kliimale“ osas esitatud teksti „Nii tuulikud kui ka päikesepaneelid mõjutavad nii piirkonna mikrokliimaatilisi tingimusi kui ka esineb seos globaalsete kliimamuutustega. Käesoleva projekti eesmärk on vähendada negatiivsete mõjude mõju kliimaatilistele teguritele.“ mõtte, mida tahetakse esitada, jääb ebaselgeks. Palume sõnastada lihtsamalt, arusaadavamalt ja luua reaalsed seosed planeeritava pargi ning ümbrusega.

2.9 Lk 33 „Piirkonna maa ja kinnisvara väärtuse muutus“ osas „Eeldatavalt ei mõjuta kavandatud mikrotuulikud ega ka päikesepark ümbruskonna maa ja kinnisvara väärtust, sest DP alad asuvad olemasolevatest elamualadest piisavalt kaugel.“ palume sisuliselt analüüsida, mis mõjud kaasnevad ja mida tähendab piisavalt. Käesolev dokument on olemuselt spetsiifiline ja tehniline ning tuleks vältida umbmäärasust. Sobilik on mõjusid väljendada (näiteks kaugust elamualadest) ka numbriliselt.

2.10 Lk 33 „2020. aasta esimesel poolaastal esitati Elektrilevile 4318 elektritootja liitumistaotlust, mida on sama suur hulk kui 2019 aastal esitatud avalduste hulk tervikuna, mistõttu võib selgelt väita, et elektrivõrguga liitumise trendi vaadates on tegemist tugeva kasvutrendiga. Valdava enamiku liitumistaotlustest moodustasid taastuvate energiaallikate ehk roheenergiaal põhinevad tootmised, millest ülekaalukalt kõige suurema osa moodustasid päikeseelektrijaamad. Kui 2019. aasta lõpu seisuga oli Eesti Elektrilevi võrgus 3000 taastuenergiatootjat, siis 2020 aasta esimesel poolel on Elektrilevi valmis ehitanud juba 1052 elektritootja liitumispunkti, koguvõimsusega 73,4 MW. Elektrilevi prognooside kohaselt, on 2020 aasta lõpuks Eestis ligikaudu 6100 elektritootjat, summaarse võimsusega kuni 530 MW. Tootmisvõimsus suurusjärgus 530 MW katab ära 2/3 Elektrilevi võrgu suvisest tarbimisvõimsusest.“

Esitatud informatsioon omaks suuremat väärtust, kui välja toodud Eesti kohta käivad üldised andmed seostada piirkonna majandusliku olukorra kontekstis. Soovitame eraldi kirjeldada energia tootmise seisut piirkonnas, lisada teave võrgus vaba tootmisvõimsuse olemasolu kohta, uue piirkondliku alajaama rajamise vajadus jne.

2.11 Lk 34 Alates osast „Mõju iseloom (st otsene, kaudne, teisene, kumulatiivne, lühiajaline, keskmise pikkusega ja pikaajaline, pidev ja ajutine, positiivne ja negatiivne)“ korratakse sisuliselt juba eespool dokumendis mõjude kirjeldustes toodud teksti (esineb ka mitu sõna-sõnalist taasesitamist kogu dokumendi ulatuses). See on tarbetu lugeja koormamine ning soovitame kohandada struktuuri nii, et välditakse kordamist.

2.12 Lk 36 toodud töögrupi liikmete kohta tuleks esitada teave nende kvalifikatsiooni kohta ja soovitavalt lisada link CVle (näiteks ETIS).

Palume arvestada käesolevas kirjas märgituga.

III. Planeeringualasse jääva Lüganuse vallas asuvale katastriüksusele 43801:001:0165 on Maa-amet seadnud reaalservituudid:

Uus-Kiviõli kaevanduse konveieri ja seda teenindava tee rajamiseks Enefit Power ASi (registrikood 10579981) kasuks tähtajaga 20.10.2070 ja

Uus-Kiviõli kaevanduseni viiva olemasoleva tee kasutamiseks ja rekonstrueerimiseks Aitotsa kinnisasja (49801:001:0033) kasuks osaühingu VKG Kaevandused (registrikood 10854884) kasuks tähtajaga 10.07.2049.

Planeeringualasse jääva Alutaguse vallas asuvale katastriüksusele 43801:001:0123 on Maa-amet seadnud reaalservituudi Uus-Kiviõli kaevanduseni viiva olemasoleva tee kasutamiseks ja rekonstrueerimiseks Aitotsa kinnisasja (49801:001:0033) kasuks osaühingu VKG Kaevandused kasuks tähtajaga 10.07.2049.

Kuna planeeringualale jäävad MKMi huvid, siis palume hoida MKMi kursis detailplaneeringu edasise menetlusega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ahti Kuningas

Transpordi asekancler

kantsleri ülesannetes

Lisaadressaadid: Enefit Power AS
VKG Kaevandused AS
Alutaguse Vallavalitsus

Siret Talve
siret.talve@mkm.ee

Ülle Otsepp
6113196 ulle.otsepp@fin.ee

4 (4)

POLITSEI- JA PIIRIVALVEAMET

ASUTUSE SISISEKS KASUTAMISEKS

Märke tehtud:

Kehtib kuni:

Alus:

Teabevaldaja: Politsei- ja Piirivalveamet

Marja-Liisa Veiser
Lüganuse Vallavalitsus
valitsus@lyganuse.ee

Teie 21.04.2022 nr 6-1/7-16

Meie 15.05.2022 nr 2.1-3/12479-4

Aidu taastuenergiapargi rajamisest

Politsei- ja Piirivalveameti Ida prefektuur on läbi vaadanud Teie poolt esitatud materjalid seoses eesmärgiga küsida ettepanekuid Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu KSH väljatöötamise kavatsuse kohta.

Seoses materjalides märgitud Aidu taastuenergia pargi rajamiseks võimalike asukohtade valiku osas teavitame, et kirjeldatud territooriumil taastuenergia pargi rajamine PPA seiresüsteeme ei sega. Samuti puuduvad PPA-l taastuenergiapargi rajamiseks planeeritud alal huvid kinnisvara tagamise teenuse vaates.

Politsei- ja Piirivalveametil ei ole nimetatud detailplaneeringu lähteseisukohtade osas täiendavaid ettepanekuid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Sofia Sarap
vaneminspektor
Ida prefektuur, Jõhvi politseijaoskond, Kohtla-
Järve piirkonnagrupp
piirkonnapolitseinik

Sofia Sarap, 3372447, sofia.sarap@politsei.ee

PÄÄSTEAMET

Liina Talistu
Alutaguse Vallavalitsus
info@alutagusevald.ee

Teie 19.04.2022 nr 7-6/68-1

Meie 12.05.2022 nr 7.2-3.3/2317-2

**Ettepanekud Aidu taastuenergiapargi
detailplaneeringu KSH väljatöötamise
kavatsuse kohta**

Austatud Liina Talistu

Esitasite planeerimisseaduses (PlanS) § 81 kohaselt Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu keskkonnamõtjude strateegiline hindamine (KSH) väljatöötamise kavatsus (VTK) Päästeametile ettepanekute esitamiseks. KSH VTK eesmärk on sätestada ülesande püstitus detailplaneeringu koostamiseks ning anda alus planeeringu mõjude hindamise läbiviimiseks.

Päästeameti Ida päästkeskus tutvus Aidu karjääri kavandatud taastuenergiapargi detailplaneeringu keskkonnamõtju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsusega ning teavitame, Ida päästkeskusel puuduvad ettepanekud ning vastuväited KSH VTK-le.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristina Kazmin
ohutusjärelvalve büroo nõunik
Ida päästkeskus

Sama: Lüganuse Vallavalitsus, valitsus@lyganuse.ee

+372 56877767
kristina.kazmin@rescue.ee

Ida päästkeskus / Rahu 38 / 41532 Jõhvi / 628 2000 / ida@rescue.ee / www.paasteamet.ee /
Registrikood 70000585

TRANSPORDIAMET

Alutaguse Vallavalitsus
info@alutagusevald.ee
Tartu mnt 56
41101, Ida-Viru maakond, Alutaguse
vald, lisaku alevik

Teie 19.04.2022 nr 7-6/68-1

Meie 26.04.2022 nr 7.2-1/22/8581-3

Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu KSH väljatöötamise kavatsus

Olete esitanud Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu KSH VTK ettepanekute esitamiseks.

Planeeritav maa-ala hõlmab Lüganuse vallas Aidu-Nõmme külas asuvat Kivijärve (kat üksus 43801:001:0165) ja Aidu külas asuvat Kohtla metskond 199 (kat üksus 43801:001:0123) kinnistut ning Alutaguse vallas Võrnu külas asuvat Aidu karjääriväli 2 (kat üksus 49801:001:2000) kinnistut. Planeeritava ala kogupindala on ca 407 ha, millest 291 ha asub Lüganuse valla territooriumil ja 116 ha Alutaguse valla territooriumil.

KSH VTK eesmärk on sätestada ülesande püstitus detailplaneeringu koostamiseks (eesmärkide ja põhimõtete sõnastamine, lahendatavate ülesannete määratlemine) ning anda alus planeeringu mõjude hindamise läbiviimiseks (olemasoleva olukorra kirjeldus, KSH läbiviimisel hinnatavate mõjude kirjeldus jms).

Transpordiamet, tutvunud esitatud dokumentidega, nõustub Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu KSH VTK ettepanekutega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Tiit Harjak
juhtivspetsialist
projekteerimise osakonna taristu kooskõlastuste üksus

Sama: Lüganuse Vallavalitsus

Rein Kallas
Rein.Kallas@transpordiamet.ee

Valge 4 / 11413 Tallinn / 620 1200 / info@transpordiamet.ee / www.transpordiamet.ee
Registrikood 70001490

KAITSEMINISTEERIUM

Alutaguse Vallavalitsus
Lüganuse Vallavalitsus

Teie 19.04.2022 nr 7-6/68-1
Teie 21.04.2022 nr 6-1/7-16

Meie 20.05.2022 nr 12-1/22/1662

**Kaitseministeeriumi seisukoht Aidu
taastuenergiapargi detailplaneeringu KSH
väljatöötamise kavatsuse kohta**

Lüganuse Vallavalitsus ja Alutaguse Vallavalitsus edastasid Kaitseministeeriumile ettepanekute esitamiseks Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse.

Planeeritav maa-ala hõlmab Lüganuse vallas Aidu-Nõmme külas asuvat Kivijärve (43801:001:0165) ja Aidu külas asuvat Kohtla metskond 199 (43801:001:0123) kinnistut ning Alutaguse vallas Võrnu külas asuvat Aidu karjääriväli 2 (49801:001:2000) kinnistut. Planeeritava ala kogupindala on ca 407 ha, millest 291 ha asub Lüganuse valla territooriumil ja 116 ha Alutaguse valla territooriumil.

Kavatsuses on välja toodud nõue kooskõlastada mistahes kõrgusega tuuleelektrijaamad ja üle 100 kW võimsusega päikeseelektrijaamad Kaitseministeeriumiga.

Kaitseministeerium on tutvunud Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsusega ning ministeeriumil puuduvad kavatsuse kohta märkused ja täiendavad ettepanekud.

Täname, et arvestate Aidu taastuenergiapargi keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus riigikaitseliste aspektidega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Miiko Peris
Innovatsiooni osakonna juhataja

Paul Kunimägi 717 0225
paul.kunimagi@kaitseministeerium.ee

Sakala 1 / 15094 Tallinn / 717 0022 / kantslei@kaitseministeerium.ee / www.kaitseministeerium.ee
Registrikood 70004502

Lüganuse Vallavalitsus
valitsus@lyganuse.ee

19.05.2022 nr KA.01-06/117

Alutaguse Vallavalitsus
info@alutagusevald.ee

Ettepanekud Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu
KSH väljatöötamise kavatsuse kohta

VKG Kaevandused OÜ on tutvunud Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu KSH väljatöötamise kavatsuse materjalidega. Palume arvestada Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringus Ida-Viru maakonnaplaneeringu teemaplaneeringuga "Uus-Kiviõli kaevanduse logistikataristu asukohavaliku kavandamine", mis 27.04.2022 riigihalduse ministri käskkirjaga nr 98 võeti vastu ja suunati avalikule väljapanekule. Teemaplaneeringu koostamist korraldab Rahandusministeerium ja planeeringumaterjalidele on juurdepääs Rahandusministeeriumi veebilehel

<https://www.fin.ee/riik-ja-omavalitsused-planeeringud/ruumiline-planeerimine/maakonnaplaneeringud#IdaViruTaristu>.

Palume lisada Uus-Kiviõli kaevanduse Rääsa tööstusterritooriumit ning Ojamaa kaevanduse tööstusterritooriumit ühendav planeeritav lahendus ka Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu joonistele.

Juhime tähelepanu, et Aidu taastuenergiapargi planeeringuala kõrval asuvale Aheraine kinnistule on kehtestatud „Olulise ruumilise mõjuga Aidu tuulepargi, seda toetava infrastruktuuri ja rekreatsioonialade ning lasketiiru asukohavaliku teemaplaneering“ ning ka „Aheraine ladestusala ja Kaitseliidu lasketiiru ala detailplaneering“. Informeerime, et VKG Kaevandused OÜ on esitanud Lüganuse Vallavalitsusele projekteerimistingimuste taotluse kehtiva detailplaneeringu täpsustamiseks eesmärgiga rajada Aheraine kinnistule päikesepargi alustarind ja päikeseelektrijaam.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Margus Kottise
juhatuse liige

Ave Aadumäe +372 56 671 323
ave.aadumae@vkg.ee

VKG Kaevandused OÜ
Järveküla tee 14
30328 Kohtla-Järve

Telefon 334 2782
Faks 337 5044

Registrikood 10854884
E-post vkgkaevandused@vkg.ee
www.vkg.ee

Pr Marja-Liisa Veiser
Vallavanem
Lüganuse Vallavalitsus
Keskpuiestee 20
Kiviõli, Lüganuse vald
vallavalitsus@lyganuse.ee

Teie: 21.04.2022 nr 6-1/7-16
Meie: 20.05.2022 nr NJ-JUH-6/495-2

Aidu taastuenergiapargi detailplaneering

Lüganuse Vallavalitsuse 21.04.2022 kaaskirjaga nr 6-1/7-16 on esitatud Aidu taastuenergiapargi detailplaneering planeerimisseaduses nõutud isikutele ja asutustele ettepanekute esitamiseks. Aidu taastuenergiapargi detailplaneering ja selle keskkonnamõjude strateegiline hindamine (KSH) on algatatud Lüganuse Vallavolikogu 28.01.2021 otsusega nr 298 ja Alutaguse Vallavolikogu 29.01.2021 otsusega nr 303. Detailplaneeringu eesmärk on kombineeritud taastuenergiapargi rajamine ning tuule- ja päikeseenergiapargi rajamiseks tingimuste määramine. Kaaskirjas on märgitud, et KSH väljatöötamise kavatsus (VTK) on koostatud vastavalt Keskkonnamõju hindamise ja keskkonna-juhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) ja Planeerimisseaduses (PlanS) esitatud nõuetele ning sisaldab ka detailplaneeringu koostamiseks vajalikke lähteseisukohti.

Tutvunud esitatud planeeringumaterjalidega juhime teie tähelepanu järgnevale.

Planeeringu seletuskirjas lk 5 punktis 1.2. *Planeeringu koostamise alused* on esitatud loend varem koostatud arvestamisele kuuluvatest planeeringutest ja dokumentidest.

Juhime tähelepanu, et koostatava Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu ala kattub järgnevate kehtestatud või koostamisel olevate planeeringulahendustega, mida eelmainitud loendis ega ka planeeringulahenduses ei kajastata.

1. Maidla valla üldplaneeringu teemaplaneering „Olulise ruumilise mõjuga Aidu tuulepargi, seda toetava infrastruktuuri ja rekreatsioonialade ning lasketiiru asukohavalik“.
2. Lüganuse Vallavolikogu 30.10.2014 otsusega nr 97 kehtestatud „Maidla valla kehtivat üldplaneeringut muutva Uus-Kiviõli kaevanduse kaevise lintkonveieri ja teenindustee, kaevise veokonveieri ja abikallakšahti ja väljapumbatava vee settebasseini maa-ala detailplaneering“.
3. Koostamisel olev Ida-Viru maavanema 19.06.2015 korraldusega nr 1-1/2015/150 algatatud maakonnaplaneeringu teemaplaneering "Uus-Kiviõli kaevanduse logistikataristu asukohavaliku kavandamine".

Palume Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu koostamisel eelnimetatud kehtestatud või koostamisel olevate planeeringulahendustega arvestada ja neid Aidu taastuenergiapargi planeeringulahenduses kajastada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Pavel Onuchak
juhatuse liige

Teadmiseks: Alutaguse vald, info@alutagusevald.ee;

Mart Järvet
Mart.jarvet@energia.ee

ENEFIT POWER AS
Auvere küla, Narva Jõesuu linn
40107 Ida-Virumaa
Reg. kood 10579981

Tel 466 7222
info@enefitpower.ee
www.enefitpower.ee

Alutaguse Vallavalitsus
Tartu mnt. 56, lisaku alevik,
Alutaguse vald, 41101
info@alutagusevald.ee

19.04.2022 nr 7-6/68-1

Lüganuse Vallavalitsus
Keskpuiestee 20, Kiviõli,
Lüganuse vald, 43199
valitsus@lyganuse.ee

21.04.2022 nr 6-1/7-16

**MTÜ Võrnu Külaselts Waerkun ettepanekud Aidu taastuenergiapargi
detailplaneeringu KSH väljatöötamise kavatsuse kohta**

Aidu taastuenergiapargi detailplaneering ja selle keskkonnamõjude strateegiline hindamine (KSH) algatati Lüganuse Vallavolikogu 28.01.2021 otsusega nr 298 ja Alutaguse Vallavolikogu 29.01.2021 otsusega nr 303. Planeeritav maa-ala hõlmab Lüganuse vallas Aidu-Nõmme külas asuvat Kivijärve (43801:001:0165) ja Aidu külas asuvat Kohtla metskond 199 (43801:001:0123) kinnistut ning Alutaguse vallas Võrnu külas asuvat Aidu karjääriväli 2 (49801:001:2000) kinnistut. Planeeritava ala kogupindala on ca 407 ha, millest 291 ha asub Lüganuse valla territooriumil ja 116 ha Alutaguse valla territooriumil.

Taastuenergiapargi näol on tegu kindlasti väga suure keskkonda mõjutava objektiga, selleks tuleks alustada projekti eelisjärjekorras infrastruktuuri välja arendamisega. Näiteks peaksid kõik teed olema ehitatud tolmu- ja kivevabade, kõvakattega ja korralike sadevete liikumist kontrollida võimaldavate lahendustega.

Ei ole mõttekas ehitada rohelist taastuenergiaparki, kus näiteks teel juhtuva õnnetuse tagajärjel võib reostus sattuda põhjavette või läbi vooluveekogude Soome lahte.

Kuna selles piirkonnas on toimumas mitu arendust, Uus Kiviõli kaevandus, Aidu Veepordikeskus, taastuenergiapark, 110 kv elektriliini ehitus ning tulevikus kindlasti nii mõnigi veel, siis on mõistlik tagada piirkonnale korralik ligipääs otse läbi Võrnu küla. Selleks oleks arukas pikendada Ereda-Võrnu sala küla riigimaanteed 13205 kuni Aidu Veepordikeskuse "Sõudekanali tee" lõunapoolse otsani.

Tee võiks kulgeda Aidu karjääri läänest itta kulgeva kanali astangulise lõunakalda peal. Kindlasti oleks seal õhtupäikese valgusemängu jälgijaid. Teatavasti peegeldavad päikesepaneelid palju valgust.

Arukas oleks riigimaantee 13205 pikendust planeerides sinna juurde ehitada kergliiklustee, mis võimaldaks Aidu Veespordikeskuse külastajatel liikuda sinna ka lõuna poolt.

Näiteks oleks atraktiivne Mäetaguse hotelli külastavatele klientidele soovi korral jalgratastel liikumise võimaldamine Veespordi Keskusesse, Maidlasse, Kiviõli tuhamäele, Illukale või siis vastupidises suunas. Korralike kergliiklusteid saab kasutada talvel ka suusarajana või läbida muul ajal rulluiskeudega või -suuskadega.

Kindlasti peaksid kõik teed olema varustatud suuna ja asukoha viitadega. Hea oleks ka ristmike valgustus.

Arvila-Rääsa tee pakkumine reserv teeks (näiteks Uus Kiviõli kaevanduse dp) on mõttetu, kuna suurema sajuga on tee Lipu külas läbimatu ja talvel lumega ei puhastata sugugi eelisjärjekorras. Kevadel lisaks veel massipiirang. Kindlasti ei saa riske määrates sealt kaudu suunata Aidu piirkonda päästetehnikat.

Lugupidamisega,
René Roos
VKW juhatus
+358 449764834
waerkun@windowslive.com
[@waerkun@ngo](https://twitter.com/waerkun)